АВАНГАРД

ФОТО-ІЛЮСТРОВАНИЙ

ЖУРНАЛ ДЛЯ МОЛОДІ

РІК XVII Ч.: 3 (71)

АВАНҐАРД VANGUARD

журнал для молоді.
Офіційний пресовий орган
Центральної Управи
Спілки Української Молоді.
Виходить що три місяці.

Official Press Organ of
the Central Committee,
the Ukrainian Youth Association
(in exile).
quarterly

Редакційна Колегія: мґр. ГАНОВСЬКИЙ Є., ДЕРЕМЕНДА Я., мґр. КОВАЛЬ О., КІС Т., КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ І. (головний редактор), д-р КУШНІР М., ЛЕНИК В., мґр. МИКУЛА В., інж. ОЛЕСЬКІВ В., мґр. ОЩИПКО Г., д-р СТЕБЕЛЬСЬКИЙ Б.

Редакційне листування і матеріяли надсилати на адресу:
»Авангард«, 49, Linden Gardens, Notting Hill Gate, London, W.2., England.

Адреса Адміністрації: "Avantgarde", 72 Bld. Charlemagne, Bruxelles IV., Belgique.

АДРЕСИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ І КРАЄВИХ УПРАВ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

та представників »Авангарду«:

Union de la Jeunesse Ukrainienne
(Центр. і Краєва Управи)
72, Bld. Charlemagne,
Bruxelles IV., Belgique.

Ukrainian American Youth
Association, Inc.,
P.O. Box 211, Cooper Station,
New York 3, N.Y., U.S.A.

Ukrainian Youth Association
83 Christie Street,
Toronto 4, Ont., Canada.

Ukrainian Youth Association
49, Linden Gardens,
London, W.2., Great Britain.

Mr. W. Maykowsky
51, Northcott Rd.,
Lalor Park, N.S.W., Australia.

Ukrainischer Jugendverein
Zeppelin Str. 67,
München 8,
Germany.

Union de la Jeunesse Ukrainienne
5, rue Cadet,
Paris 9e, France.

Sr. Jose Pawlyschyn
Catia Alta Vista,
Calle Transversal 2 A N-11 B
Caracas, Venezuela.

Sr. Bohdan Bilynskij (SUM)
Rua Piaui, 205 — Ap. 3,
Sao Paulo, Brazil.

Sr. Iv. Lytvynovycz
Casilla de Correo 70,
Encarnacion, Paraguay.

"Prosvita" (SUM)
c. Soler 5039
Buenos Aires, Argentina.

На обкладинці: Учасники табору СУМ »Юнацька Січ« Кіш ч 1. в Британії виконують вільноручні вправи.
(Фото. О. Ленківська)

UKRAINIAN CULTURAL CENTER
26601 RYAN ROAD
WARREN, MI 48091

АВАНҐАРД

ЖУРНАЛ ДЛЯ МОЛОДІ

(Наука, знання, література, суспільно-політична думка)

ІЗ ЗМІСТУ:

Стор.

(і. к.): Перелистовуючи календар... . 3
Д-р М. Кушнір: До Завдань СУМ . . 5
Р. Драґан: Юнак удома 8
Л. Українка: Ритми 12
— ДО ПРОБЛЕМИ ДІТЕЙ І МОЛОДІ . 13
З ЖИТТЯ СУМ (з'їзди, здвиги, табори) . 17-32
(-ко): Табори скінчились... . . . 33
— СУМІВСЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП . . 34
П. Шагай: Посмертна згадка . . . 37
І. Калиненко: Битва під Маратоном . . 40
В. Дубина: Весна . . 40
В. Барка: Провісник перемоги . . . 41
А. М.: Київ і Львів 43
— НАШ МУЗИЧНИЙ КОНКУРС . . . 48
НА СТУДЕНТСЬКОМУ ВІДТИНКУ . . 49-56
В. Манківський: Найможутніша світова держава 57
— ПРО РІЗНЕ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ . . 62
— БІБЛІОГРАФІЯ і ІНШЕ 64

Рік XVII Ч.:3 (71)

1963

Пам'ятка з жорстокого 1933 р. в Україні

ПЕРЕЛИСТОВУЮЧИ КАЛЕНДАР...

Рік 1933. Моїм чужонаціональним ровесникам було тоді по сім років. Десь по країнах »гнилого« Заходу під »ярмом капіталістичних експлуататорів« вони вели нормальне дитяче життя... А я — і мільйони моїх ровесників-українців, яких змушено було чужонаціональними зайдами жити в »соціялістичному раю«, в »дружелюбних обіймах« московського »старшого брата«, — проклинав рік 1933. І ви знаєте чому.

Про страшний голодний 1933 рік у нас вже є чимала література. Є автентичні документи і світлини, є спогади багатьох наших і чужих очевидців. Про 1933 рік в Україні появиться багато нового матеріялу в 30-річчя того жахливого злочину однієї нації супроти другої, яка відстоювала свою національно-державну самостійність. До вже опублікованих матеріялів і до тих, що ще появляться я відсилаю шановних читачів, хоч мені здається, що всього паперу на цілому світі не вистачило б, аби подрібно описати ту катастрофу, що навістила Україну в тридцятих роках цього століття.

Читання спогадів про події, що розігралися 30 років тому в Україні не належить до великої приємности. Але я не уявляю собі українця, особливо молоду українську людину незалежно від статі і місця народження, котра б не простудіювала якнайдокладніше той період нашої історії. Простудіювала і зробила правильні висновки, від чого залежатиме правильне зрозуміння нею сенсу процесів, які тоді відбувалися на нашій землі.

Що ж до мене особисто, то з перспективи тридцяти років події. що їх я сам на власній шкірі переживав у дитинстві, я розумію як одну з фаз гігантичної боротьби, яка ще й досі не закінчилася. Боротьби двох рас, двох культур, темряви проти світла, зла проти добра, диявольської Москви супроти святого Києва, коротко — боротьби двох протилежних світів.

Як сьогодні, в моїй пам'яті збереглися картини з мого дитячого світу в 1933 році: діти в болючих корчах голодової смерти, матері, яким не стало вже сліз на ридання, батьки в безнадійному одчаю і — трупи, трупи немовлят, дітей, дорослих, розсипані по всій Україні під московською окупацією...

Я проклинав 1933 рік!

Я проклинаю тебе, пекольний московський народе, бо ти в історії людства рік 1933 вписав морем крови і сліз мого українського народу!

Поки на світі житиме хоч один українець — я свято вірю — пам'ять про той диявольський злочин народовбивства, доконаний московськими дикунами не затреться, а проллята невинно кров моїх земляків постійно кликатиме до Бога про пімсту.

*

Коли людина зуміла прожити 80 років на цьому жорстокому світі, то варто її привітати з таким особистим успіхом. Коли ж своє 80-річчя відзначає людина, якої ім'я і прізвище є **Дмитро Донцов**, то це неабияка подія в українському житті.

Писати про Донцова-ювілята не надто легка справа. Звичайні при таких оказіях солодкаві слова і сантиментальні панегірики, багатьом це відомо, не лише чужі, небажані, але й осоружні Донцову. Ціле його свідоме життя і творчість його надзвичайно

гострого пера є цьому доказами. Щонайменше 50 років свого життя Дмитро Донцов присвятив одній ясно визначеній меті — переформувати своїх з природи речі миролюбних і сантиментальних земляків у націю аристократів духа, воїнів своєї правди і ковалів своєї власної долі. І для осягнення цієї мети не завивав правду в папірці та не щадив терпких слів своїм землякам.

Безкомпромісовий і послідовний ворог Москви в яких би то не було масках, Донцов викликав і викликає патологічну злобу до своєї особи як царських офіційних посіпак, так і червоних московських царів — Леніна, Сталіна і тепер Хрущова.

Донцов блискучий інтерпретатор ідей та творчости Тараса Шевченка. Своїм пером він розкрив невичерпну скарбницю правди наших прадідів великих і її змістом, поданим в оригінально-унікальній Донцовській формі, годував своїх земляків на протязі півстоліття.

Дмитро Донцов є вже частиною української історії.

На своїх конґресах Спілка Української Молоді приймала за свої власні Донцовські ідеї українського націоналізму, та викладені ним підстави нашої політики.

Найкращим подарунком, і можливо найбільше бажаним ним самим, буде, якщо у його ювілейний рік кожний член СУМ постановить собі не лише познайомитися ґрунтовно з дотеперішніми творами Донцова, але й намагатиметься його ідеї ввести в практику свого щоденного життя.

Докторові Дмитрові Донцову українська молодь бажає ще довгих років життя і плодотворної праці.

*

Двадцять років тому, коли на українських землях дві імперіялістичні потуги схопили себе взаємно в смертельні обійми, на руїнах своїх батьківщин представники різних східньоевропейських народів, з ініціятиви проводу української визвольної боротьби, створили Антибольшевицький Блок Народів.

Прийнявши шляхетне гасло »Свобода людині, свобода народам!«, ось уже 20 років ця багатонаціональна організація, через свій провід, координує і унапрямлює національно-визвольну протимосковську боротьбу в світовому маштабі. З тижня в тиждень читачі української і іншонаціональної преси довідуються про політичні акції АБН від Мюнхену до Нью Йорку, від Лондону до Тайпею, від Риму до Маніли, від Торонта до Антіґуи і т. д. Не применшуючи ролі інших національних репрезентацій в АБН, з гордістю треба ствердити, що основний тягар цієї організації несла і далі несе українська спільнота на чужині. Вона видала з себе голову виконного проводу АБН в особі п. Ярослава Стецька і головно з її щирих пожертв фінансується майже вся діяльність АБН.

Відзначаючи 20-річчя існування АБН, члени СУМ у всіх країнах пам'ятатимуть, що АБН виконує корисну роботу для нашого поневоленого народу. Вони теж збільшать свою матеріяльну підтримку цілій організації, а її голові п. Я. Стецькові задеклярують моральну підтримку у всіх його починах спрямованих на успішне ведення спільної протимосковської боротьби АБН за побудову національних держав в етнографічних межах на руїнах московської імперії. (і. к.)

ДО ЗАВДАНЬ СУМ (III)

Д-р М. КУШНІР

(Голова Виховної Ради СУМ)

Освітньо-виховна праця СУМ — це синтеза двох основних напрямків освітньої праці — екстенсивної та інтенсивної праці.

В нашому освітньо-виховному ділі даємо першість інтенсивному типові роботи, вибираючи малі гуртки, спільноти, які діють не тільки на думаючу, але й на чуттєву і вольову істоту. Але не можемо легковажити теж і екстенсивного типу освітньої праці. Екстенсивна освітня праця, в нашому розумінні, основно різниться від її раціоналістичної інтерпретації, яка вірить, що масовим поширенням знання піднесе народнього духа; вона різниться відмінним розумінням прикмет маси. Недоліки цієї екстенсивної методи не в тому, що вона любить велику авдиторію (народня освіта завжди буде прагнути до числа), а в тому, що в популярно-науково-розводненій освітній праці раціоналісти хочуть бачити виховне діяння на масу, отже колективну душу розуміють і трактують як думаючу істоту. Насправді ж вона є тільки чуттєвою і вольовою істотою, але як така є здібна до резонансу, якого не має пересічна одиниця. Вона стоїть ближче, ніж малий гурт, до високих поривів духа мистців слова і тонів, пророків і поетів.

Ідеалом, який Спілка Української Молоді ставить собі в ділянці організації освітньо-виховної праці — це союз діяльних гуртків, що з окремих, різних становищ дуже зрізничкованого духового інтересу усі діють в одному напрямі, усі мають перед очима загальні завдання Спілки Української Молоді.

Загально — Спілка Української Молоді стоїть на становищі, що освітня дія не є мілкою легкуватістю популяризації, а є служінням людині, створюванням умов, сприємливих для поглиблення її життя, є поглибленням інтенсивности суспільного життя, є поширюванням ови-

дів діянь і обов'язків, витворюванням життєвої постави.

І врешті хочу заторкнути, може, найважнішу проблему, бо проблему буйного розцвіту, або упадку Спілки Української Молоді, бо проблему петрифікації українського обличчя нашої еміґрації — проблему юнацтва. Наше юнацтво — це та священна глина, з якої вправні руки різьбаря-виховника мають ліпити українське, християнське і національне обличчя еміґрації. Але властиво ця проблема зводиться до вишукання, приєднання, витворення кадрів молодих інтеліґентних жінок і чоловіків, які, діставши конечно потрібну підготовку, сповнені ентузіязму і відданости до свого завдання, в покорі і з тремтінням сердець, взялися б за формування молодих душ юнацтва СУМ. Бо юнацтво саме горнеться до Спілки Української Молоді: в сучасний мент наша організація, в усіх країнах нашого поселення, нараховує вже понад десять тисяч юнаків . . .

Щоби виховна діяльність серед юнацтва мала повний успіх — ми мусимо її вести в малих гуртках-роях, зложених з не більше ніж 6-15 юнаків, прикріплюючи до кожного роя одного виховника. Ідеальною формою організації виховної праці є така, яка забезпечувала б безперервну виховну опіку над юнацтвом. Значить, ми змагаємо до того, щоб дотеперішню доривочну працю, випадкові сходини чи гутірки, чи в найкращому випадку кількатижневий побут в таборі заміновати постійною, безперервною роботою в юнацьких спільнотах-роях і самодіяльних гуртках. Ми змагаємо до того, щоб у цих спільнотах, у цих життєвих спільнотах із 6-15 юнаків, виховник був щільно зв'язаний із життєвими ситуаціями своїх вихованків, щоб він був у постійному контакті з їх батьками і їх родинним домом, щоб він був їх провідником і товаришем під час забав, їх старшим братом і довіреною особою, дорадником і першим утаєним коханням, був їх другом і бездоганним прикладом для наслідування. Очевидно, що так ставлячи справу, ми її ще більше ускладнюємо, але тим не менше — це вимога заса́днича, безкомпромісова, бо ставка, яка входить у гру, є дуже велика: йде про формування національного обличчя нашого юнацтва, йде про формування його душі! А в цій справі немає місця на експериментування над дітьми, немає місця на півзасоби!

Бути виховником, бути провідником юнаків — це не є справа кількох заучених штучок, засвоєння фраз і поз. Ні, ми не потребуємо позувальників, ні прикажчиків, ні капралів. Ми потребуємо провідників юнацтва з покликання і ласки! І про це їх покликання і ласку для них мусимо просити Господа Бога. Колись, в Україні, в часи пере-

слідування ми мали таких провідників. О, з яким внутрішнім горінням безмежної любови до всього рідного вони стояли перед поліцією окупанта, а дух, яким вони були сповнені, підказував їм, що саме вони мають відповідати. »Як ви могли встрявати в таку пересуджену і пропащу справу?!« — кричав суддя під час процесу 1936 року. — »Бо я тільки найвищому можу служити!« — була спокійна відповідь одного з таких провідників молоді.

Але бути виховником, бути провідником молоді — це побіч потрібного інтелектуального осягу і дбайливої педагогічної підготовки — також справа внутрішнього росту, внутрішнього повільного дозрівання. Це шлях напруженого самовиховання, яке обіймає і життєві форми, і зовнішню поставу, і мову, і поведінку, і зовнішню людину, і організацію дня, змагання до правди, до правдивої пошани і до душевної чистоти. Бо виховник мусить змагати до того, щоб стати видимим втіленням виховного ідеалу, до якого він прагне піднести своїх вихованків. Спостережливі очі юнаків завжди побачать фальш, завжди побачать розходження між фразою і дійсністю, а тоді зникає все довір'я до виховника, він перестає бути авторитетом. Чи може виховник, який стоїть перед гуртом юнацтва у заболочених черевиках і небритий, говорити про чистоту тіла? Чи може вихователька з підмальованими повіками й обвішана бляшаними прикрасами та з дивовижною причіскою говорити про почуття стилю, про правду краси і форми?

Отже справа вербування виховників є справою вельми тяжкою. Але зрозуміймо те, що це є справа засаднича, що це є проблема національного обличчя нашої політичної еміграції в недалекому майбутньому.

І тому ми мусимо мати цих виховників! І ми будемо їх мати, якщо лише те, про що ми так патетично на кожному кроці заявляємо — є в нас правдою, а не тільки фразою, що прикриває моральну порожнечу.

Я накреслив тільки дуже побіжно, тільки в загальних лініях проблеми, які стоять перед нами. І впарі з цим виринає тривожне питання: якими моральними силами розпоряджають провідні кадри Спілки Української Молоді? Бо це очевидне, що, аби розв'язати проблеми, які перед нами, — треба велетенської праці, загріваної безмежною любов'ю і відданістю справі, якій служимо; треба дійсної особистої посвяти багатьох соток одиниць, треба надлюдської витривалости і стійкости.

Звідки візьмемо ці сили?

Відповідаю: з великих ідей, з духа великих людей, які жили і творили, а, може, ще живуть і творять в наших рядах. З духа людей, яких чини і перемоги

ЮНАК УДОМА

(Із циклю »Проблеми юности«)

Р. ДРАҐАН

Для кожної речі є свій сезон і свій час для кожного завдання під сонцем.
(Екклезіясти I, 4.)

1

Молодість скоро промине, як та весна, й не счуємось, коли ми вже дорослі, зі сформованим характером, привичками, емоціями й ідеями. Деякі речі ми отримали в спадку, але здебільш усе, що складається на людину, її тіло, ум і особовість ми отримали й розвинули впродовж дитинства й молодости, аж до зрілого віку.

Дитинство ще не знає свідомости себе самого й довколишнього світу, для дитини цілий світ — це вона сама й її добро. Щойно десь від 10-го року життя в дитини починає прокидатися свідомість. Юнак уже вміє бачити себе і свої проблеми, хоч їх ще не розуміє. Він починає з усе більшою інтенсивністю помічати довколишній світ і його розгадувати. Його тягнуть непереможною силою непроглядні джунґлі людського життя. Кожна пригода має свій чар. Але буває й так, що молодість пішла кривими дорогами і юнак безнадійно загубився. Тоді вже як дорослий він ніколи не зрозумє своїх завдань, ні своїх обов'язків, не зуміє знайти своє місце в житті й бути повноартісною людиною.

І тому молодість, яку юнак проживає звичайно вдома, під крилом батьків, є така важлива. І саме з нашими прекрасни-

---

відійшли в минуле, але вони самі, своєю енерґією і волею, передбачливим зором, гарячою любов'ю Батьківщини, найбільшою жертвою для справи — залишилися назавжди в цих досягненнях неперевершеними. Така велич промінює на людей довкруги і вчить їх найглибших правд життя. Бо показуючи, як людина з кожного місця і часу може досягти царства досконалости, вчить нас, навіть найменших і найскромніших, відповідальности за теперішнє життя, за кожну хвилину нашого життя.

В палкій напрузі прагнемо в кожному нашому дні, в кожній нашій дії здобути цю досконалість. Бо найповнішу велич здобуває людина не тим, що вона доконала великі діла, великі чини, які про неї свідчать, але тим, що вона зв'язується, споюється, зростається з ними цілою своєю істотою!

ми юнаками і юначками я хотів би поговорити про те, що їм навіть до голови не прийде. Бо тоді, коли вони молоді, нема в них ні часу, ні охоти думати про себе самих, чи про довколишній світ. Спостереження оці можуть теж родичам і вихованцям придатись, якщо вони захочуть їх прочитати та передумати.

Майже 20 років, а іноді й більше, приходиться батькам і дітям творити один світ, під одним дахом. А жити не думаючи, безвільно й без керми, не можна. Тільки бур'ян росте так, як хоче й там, де хоче.

Коли виховання однобічне, психологічно ненормальне, або взагалі ніяке, то може статися так, що юнак виросте, як дуб, і ніколи не вгадає, що сталось із ним, чого йому бракує. Він не знатиме ваги цінностей в житті, не буде любити й здобувати те, що треба й непотрібно затроюватиме душу ненавистю, злобою й лукавою критикою, замість жити гармонійним, гарним та щасливим життям, базуючись на гарній, щасливій молодості. Тому молодість, гарних батьків згадуватимемо до смерти і спогади ці завжди даватимуть нам тепло і силу, коли цього буде треба.

Симпатії й інтереси юности тягнуться за нами все життя й кожний хотів би, безперечно, бути гарною, повновартісною людиною. Не кожному одначе це можливе, бо не кожний мав молодість таку, як треба. Ідеальних людей немає, вони тільки в книжках та підручниках і вас, молоді друзі, жде багато розчарувань у житті, багато зударів із суворою, неочікуваною дійсністю. Але, коли замолоду знайдемо собі ціль, а для здобуття тієї цілі відповідну зброю, то ніякі труднощі в житті не будуть нам перешкодою.

Життя без мети — це взагалі не життя, а наша мета — це здобути волю нашій єдиній, поневоленій батьківщині. Чи може бути краща мета в житті? Сталити зброю, формувати наш характер і збагачувати наш світогляд помагає нам наша молодіжна організація, до якої ви напевно з любов'ю й гордістю належите. Але батьківський дім, це твердиня, до якої ви завжди будете вертатись для охорони і помочі. Співжиття з родичами, домашня атмосфера, стиль домашнього життя, є такими важливими, що про ці речі я хочу найперше з вами говорити. Кожний український дім це маленька твердиня українства в світі, або бодай ми всі хотіли б, щоб він таким був. І горе тим батькам і дітям, якщо та твердиня збудована з глини, або взагалі не твердиня, а бите роздоріжжя без будьякої охорони. Гарний дім, гарні, розумні, а надівсе українські батьки введуть своїх дітей у той величний дім, велику сім'ю, якою є укра-

їнська збірнота. Виходячи зі здорового дому, який дав їм потрібні українські чесноти, діти включаються в суспільне життя, стають його нерозлучною частиною. Маючи гарних громадян, суспільне життя тоді здорове, чисте й радісне.

Батьки й молодіжна організація повинні тісно співпрацювати, бо тільки тоді з молоді виростають такі одиниці, яких нам треба — горді, чесні, шляхетні, розумні й відважні борці за краще завтра свого народу.

Таких людей поважає світ.

2

Щасливі юнаки, котрі мають гарних, дружніх батьків та привітний, близький серцю дім. Це та пристань, до якої дитина після кожної пригоди, після кожного зудару з життям вертається й хорониться під рідним крилом. Щасливі ті, хто знайде вдома поміч, пораду, співчуття. Це одначе не завжди буває, бо батьки — це тільки люди, які теж мали свою молодість і відповідно до того формувалися їхній характер і ум. Батьки часто повторяють помилки свого дитинства, ба навіть буває так, що затримують деякі прикмети дитинства на все життя.

Як бачите, я починаю з критики батьків, бо тоді вам легше буде зрозуміти їхню з вами поведінку й легше буде вам пристосуватись до своїх батьків. Виховуючи дітей, батьки в основному завжди хочуть добре, але не завжди знають, як це зробити. Коли сліпий веде сліпого, то далеко вони не зайдуть. В такому випадку мусить допомогти організація, вчителі, а в зрілому віці — організована спільнота. Ви, молоді друзі, маєте можність ходити до школи, ба навіть до університетів, а все це завдяки стараннням ваших батьків, які в вашому віці часто мусіли босоніж коров пасти по стерниськах, замість іти до школи. Не забувайте цього й не судіть гостро деколи незграбну любов ваших батьків чи мимовільну шорсткість.

Центральною фігурою вдома є, без сумніву, мати, яка своєю любов'ю огортає весь дім. Вона за все мусить пам'ятати, але не завжди має час на все звернути увагу. Без любови юнак чується непотрібний і починає шукати своїх власних доріг у життя. Холод батьків дуже ображає молоду душу й часто штовхає на безвідповідальні вчинки. Хоч тут треба зазначити, що любов це ще не є здібність виховувати.

Діти радіють, коли батьки їх цінять, коли вони можуть із батьками радитись, їм звірятись, коротко — бути з батьками на дружній, розговірній стопі. Завжди треба до своїх батьків ставитись із теплом, дружбою і обережністю, бо вони часто втомлені або мають турботи й не всилі дати дітям вичерпуючу відповідь на настирливі питання. А тих питань іноді буває

мільйон. Непогамовані, ненаситні діти часто створюють собі свій власний світ, який без впливу батьків не має змісту. Бо ж батьки навіть тоді, коли вони зовсім неосвічені, мають великий життєвий досвід і природний розум.

Але ж бувають юнаки, які не бачать дальше свого носа, бо ще не навчились бачити, а вже люблять пристрасно ставити батьків і старших під мікроскоп, особливо, коли завважать у них якісь недостатки. І юність не знає компромісів, ні сумніву, ні змислу пропорції. Не маючи життєвого досвіду, юнаки бувають безоглядні в своїх осудах.

Батько імператор, котрий по старомодному тільки видає прикази, або робить грізну ґримасу, не буде ніколи мати ні пошани, ні любови дітей. Натомість діти шанують батьків, які найповажніше й найщиріше в світі трактують своїх дітей як рівних і як партнерів. Люблять теж, коли батьки по дружньому признаються до своїх помилок. Це одначе не сміє часто повторюватись, бо тоді діти робляться вередливі й анархістичні.

Дуже нещасливим чується юнак, коли батьки маловартісні, бо й таке буває, хоч і не часто. Не забуваймо одначе, що малограмотність — це в ніякому разі не рівнозначне з маловартістю. П'янство, незрівноважений характер, ненависництво всього, що рідне, всього, що організоване — ось маловартість. В таких випадках треба з терпеливістю й увагою ставитися до звихнених батьків; вони, видко, ніколи не знали тепла рідної стріхи й ніхто не навчив їх любити своє рідне. В таких випадках, трапляється, діти непомітно виховують батьків і пробують воскресити в них ті людяні почування, які самим дітям потрібні. Скажете, може, що »яйця не можуть виховувати курей«. А я скажу, що таки можуть і навіть із успіхом. Якщо ж від пропащих батьків нічого здобути не можна, тоді треба шукати собі тепла і дружби в своїй організації та в великій сім'ї-збірноті. А до збірноти належить і церква. Попадати в одчай нема причини, бо винятькові випадки скрізь бувають.

Назагал, хоч часом малоосвічені, батьки стоять на дуже високому моральному рівні й це саме є характерне для українського народу, в Україні й на еміґрації. Коли батьки вас карають за якусь провину, ображатись не треба, бо вони знають, що роблять, а осамітнені будете почуватись, як та рослинка на битому шляху. Коли поради ваших батьків видаються старомодними й невистачальними, не бунтуйтесь, юні друзі, бо батьки безумовно вас люблять, але пробуйте дружньо і з любов'ю знайти розв'язку на ваші сумніви. Життя — це складна річ і нема нічого лег-

шого як засудити те, чого не любите. В більшості випадків переконаєтеся дуже скоро, що ваш розум такий коротенький, як сірничок.

Дуже часто батьки не дбають за те, щоб дитина зберігала рідну мову на чужині, бо, мовляв, це »задурманює« голову. Часто навіть самі батьки, хоч і не вміють, пробують говорити до своєї дитини чужою мовою. Яке це жалюгідне, нелюдське й варварське явище. Вдома повинна гомоніти тільки рідна мова, а в житті дитина скоро підхоплює чужу мову. Навіть чотири мови її не задурманять, а, навпаки, розвинуть її інтелект. В більшості випадків батьки говорять нелітературною мовою, як і весь світ, але українську літературну мову треба вивчати дуже пильно. Це одна з найгарніших мов у світі і треба любити її та нею гордитися. Не гарно теж, коли між батьками бувають явні конфлікти, ба навіть одне намовляє дітей проти другого. Очевидно, такі явища є дуже рідкі й тоді дитина почувається дуже нещасливою й розгубленою. Діти завжди дуже чутливі на домашню атмосферу і в таких випадках найкраще дітям не вмішуватися у сварку батьків. Не їм, молодим і недосвідченим, вирішувати важливі етичні проблеми. В відносинах поміж братами й сестрами постають теж конфлікти й ривалізація, але в гарній сім'ї все збудоване на дружбі і взаємному довір'ї. Треба завжди пам'ятати, що кожна істота — це окрема істота, зі своїм характером і власними думками, які треба вчитись шанувати. Кожне йде своїм власним шляхом і з кожного має вирости гарна, хоч і відмінна, українська людина.

(Далі буде)

Р И Т М И

Я не на те, слова, ховала вас
і напоїла кров'ю свого серця,
щоб ви лилися, мов отрута млява,
і посідали душі, мов іржа.

Промінням ясним, хвилями
[буйними,
прудкими іскрами, летючими
[зірками,
палкими блискавицями, мечами
хотіла б я вас виховать, слова,

Щоб ви луну гірську будили,
[а не стогін,
щоб краяли, та не труїли серце,
щоб піснею були, а не квилінням.

Вражайте, ріжте, навіть
[убивайте,
не будьте тільки дощиком
[осіннім.
Палайте, чи паліть, та не в'яліть!

Леся Українка

ДО ПРОБЛЕМ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

Час від часу в українській пресі на еміґрації можна прочитати статті, в яких різні автори, переважно старшого віку, намагаються звернути увагу нашої громадськости на проблеми української молоді, а теж дають свої поради якби ці пекучі і надзвичайно важливі проблеми найкраще нам розв'язати.

Нижче знайомимо читачів із деякими з таких голосів.

»ПРОБЛЕМА ЧИСЛО ОДИН«

У статті під таким наголовком газета *»Українське Народне Слово«* (ч. 16/1963, ЗДА) між іншим пише:

»Українські діти і молодь за кордоном — ось питання, що останнім часом не сходить із сторінок української вільної преси.

Ми не хочемо, щоб обидві українські Церкви через десяток років світили пустками; щоб заважко зароблені гроші куплені Народні Доми, Клюби, Оселі відпочинку різних українських організацій через деякий час хтось інший спродував »з молотка«. Не хочемо, щоб зменшувалася рідна преса, зникали наші видавництва; щоб усі наші соціяльно-асекураційні організації через брак українських членів почали занепадати. Не хочемо, щоб пам'ятники Тарасові Шевченкові у Вінніпеґу, у Вашінґтоні, у бразилійській Куритибі одного року обернулися також у пам'ятники-спогади про сотні тисяч українців, які колись жили за океаном... Врешті-решт, ми не хочемо і не маємо права дійти до того, щоб у Москві заплескали в долоні з тієї нагоди, що через 10-20 років українська субстанція в ЗДА, Канаді й інших країнах Заходу — остаточно зникла у своїй масі.

А коли так, то треба починати від кореня проблеми. Тим коренем є діти й молодь. Як і для кожної нації — вони найважливіша проблема. Для нас же — вдесятеро важливіша: на Україні і взагалі в СССР окупант намагається шляхом русифікації й денаціоналізації обернути українських дітей і молодь в »совєтського человєка« — людину без батьківщини, без свого народу, без рідної мови, культури і традицій. Це необхідне Москві, щоб завоювати світ. Там іде змагання за душу кожної дитини, кожного юнака і юначки. Змагання між чужою владою — і народом.

Тим більша наша відповідальність тут, на свободі. Кожна українська одиниця — скарб для України. Кожна українська родина за кордоном, що виховує дітей в національному дусі — велика допомога Матері-Україні.

Кожний юнак чи дівчина ук-

раїнського роду, що володіють українською мовою, знають багато про Батьківщину своїх батьків — це посильні України за кордоном. Молодий наш учений, юнак у війську будь-якої західньої армії, молода наша співачка, актор чи музика, сенатор українського роду чи видатний інженер... — всі вони морально зобов'язані допомагати нескореній Україні, пам'ятаючи, що цим вони допомагають і Америці, і Канаді, і Англії й іншим країнам вільного Заходу. Бо коли ми не бажаємо комунізму тут, то мусимо стреміти до його винищення там...«

»МОЛОДІСТЬ І ЩО ДАЛІ?«

Поставивши таке питання в наголовку своєї статті (*»Гомін України«*, ч.ч. 33 і 34/1963, Канада), п. *Богдан Коринт* м. ін. пише:

»В останніх кількох роках помічаємо цікаве явище збільшеної активности нашого студентства і молоді взагалі в ділянках національного життя. Ще п'ять років тому громадянство тривожилося браком будь-якого зацікавлення українськими справами. І справді, воно було чи не безрадне супроти хвилі захоплення серед молоді всім, що чуже.

У пресі і в дискусіях на терені організацій батьки намагалися розчовпати проблему і знаходили вину в собі та в організованому національному житті. Кожний врешті давав свої поради й оцінки цього питання. Найбільшою турботою були деякі об'яви, що вказували на можливість сховзнутися молодим людям на манівці за зразками чужих молодих ґенерацій... Ніхто не може передбачити, чим буде сьогоднішня молода людина за 20 чи 30 років.

Проблеми молоді існують нині в усіх народів світу, бодай народів культурних, які піклуються новими ґенераціями так само, як і дбайливо зберігають національну традицію. Проте, є засаднича різниця між українською суспільністю на еміґрації та іншими націями. Ми живемо на чужині, наснажені певною політичною відповідальністю. Вони цієї проблеми не мають. Навіть громадяни інших держав, що пішли на шлях еміґрації, рішилися на цей крок з економічних, а не політичних причин. Тому такою еміґрацією уряди їхніх держав не цікавляться, або прикладають їй невелику увагу...

А в нас — навпаки. Щоб зберегти національну субстанцію — українська еміґрація докладає великих зусиль і присвячує цьому питанню незвичайну увагу. Це тому, що і завдання нашої еміґрації не стоять у ніякому відношенні до інших, чисто зарібкових поселенців. І тому в нас усі організації намагаються зберегти нашу молодь перед денаціоналізацією всупереч сумнівних, зрештою, асиміляційних теорій. Тому маємо сильні молодіжні організації, школи (чим гірша школа, тим більша відповідальність батьків) і політичні угруповання.

Турботою старшої ґенерації, отже батьків, є те, що молодь виявляє інші зацікавлення, не сприймає звичаїв батьків, одним словом, має інші погляди й інші зацікавлення, не раз супереч прийнятим батьками життєвим нормам. Ця різниця не новина, кожне покоління переживає боротьбу »старих і молодих«, переживали її і ми, коли були молодими. Виникає питання, чи ця відмінність є явищем

сталим, тривалим, та чи вона діє на шкоду нації, а в своїх виявах і на шкоду всього культурного людства.

Не можемо вимагати, щоб наша молодь на еміґрації жила тими самими ідеалами, якими жили ми, коли були молодими, і які законсервували донині. Ми жили в атмосфері боротьби та близьких традицій національних змагань, ми могли день у день провірювати, а то й відчували на собі наслідки перемоги ворога — інакше, помилок наших батьків. Ми дискутували, маючи перед очима усі негативи поразки, ми творили організації, які суперечили партійним ідеалам батьків, тому що ті ідеали причинилися до нашої поразки. На еміґрації немає для нашої молоді ні належної атмосфери, ні наглядної загрози, а в Америці патріотизм у нашому розумінні не існує взагалі...«

Далі п. Б. Коринт більшу частину своєї статті присвячує викладові деяких думок французького католицького письменника, Моріака, про проблеми молоді та пропонує взяти їх і нам в основу »наших роздумувань над майбутнім нашої молоді«.

»БІЙ ЗА МОЛОДЕ УКРАЇНСЬКЕ ПОКОЛІННЯ«

Це наголовок, який п. мґр. *І. Боднарук* дав своїй статті у *»Визвольному Шляху«* (ч. 6 в 1963 р., Брітанія). З неї цитуємо деякі частини:

»Наш бій за українське серце молодого покоління інколи трагічний, бо проти себе маємо часто аж надто багато таких наших людей, які тут, поза засягом брутальної московської руки, неначе йдучи по лінії бажань ворога, роблять на скитальщині добровільно те, що ворог робить там насильством і терором...

Не зважаючи на величезні трудноші, мусимо ідею національного і християнського виховання уважати найважливішою справою й основним стрижнем нашого суспільного й культурного життя. Національне виховання наших дітей стає тепер основним завданням нашої еміґраційної спільноти...

Махнути рукою на національне виховання молоді означало б призначити нашу еміґрацію на загибель і на втрату всього того, що наші люди тут довгі десятиліття з величезним трудом будували. Тому нашим найважливішим виховним завданням у вільному світі є передати молодому поколінню українські культурні надбання, які наш народ упродовж століть творив. Це єдині непроминальні вартості, бо вони формують людину й виховують її на повновартісного члена нації...

Не легка це справа... У своїй праці над національним вихованням український батько й педагог мають дуже багато ворогів, як чуже довкілля, вулиця, чужа школа, телевізія, камікси тощо. А найгірше й найболючіше те, що дуже часто найбільшими ворогами праці педагога є нетямущі батьки і його учні занедбані батьками.

Хто має дати нашим дітям національне виховання? Основну ролю у збереженні нашої молоді від винародовлення мусять відіграти 4 чинники: *сім'я, Церква, рідна школа й наші молодечі організації.* Але *найважливіша* роля припаде сім'ї, бо

вона є першою школою життя дитини і її передусім покликав Бог до величнього завдання виховувати дітей . . .«

Автор далі пропонує кілька засобів, якими можна допомогти молоді придбати і зберегти національне обличчя. Дуже подібну, але в скороченій формі, »рецепту« подає і автор цитованої вище статті в »Українському Народному Слові« і тому нею закінчимо цей наш огляд статтей на тему виховання молоді:

». . . Ми можемо добитися значно кращих успіхів у національному вихованні українських дітей і молоді, якщо будемо старатись:

1. Посилати дітей і молодь до українських шкіл усіх типів, а одночасно вимагати, щоб у всіх школах приділяли якнайбільше уваги українській мові, історії, літературі. Батьки мають право і повинні цього вимагати, утримуючи школи при Церквах.

2. Кожну дитину, кожного юнака і юначку — до молодечих українських організацій!

3. Дітей і молодь обов'язково посилати на українські театральні вистави, концерти, доповіді, забави, влаштовувані для них, або ними самими.

4. У кожну хату, де є українські діти, повинні якнайскорше потрапити книжки рідною мовою, дитячі патефонні довгограйні платівки. Батьки мусять приділити своїм дітям бодай півгодини часу денно і припильнувати, щоб діти почали читати українську книжку.

5. Українські родини повинні, по змозі, оселюватися в українських скупченнях, щоб діти й молодь мали своє національне товариство, рідну Церкву поблизу дому, свої школи, клюби.

6. Батьки повинні пояснити синам і дочкам, що кожна людина, яка володіє двома мовами — є цінніша від тієї, що володіє тільки однією. Українська мова в нашій родині повинна бути розмовною мовою.

7. У багатьох містах є українські радіогодини: треба припильнувати, щоб діти й молодь їх слухали, по змозі самі в них брали участь.

8. Діти й молодь українського роду повинні бути членами наших соціяльно-обезпеченевих товариств і організацій, щоб з молодого віку привчатися до власної спільноти і її творити з дитинства (це тим легше, що тут в рахубу входить і економічне зацікавлення).

9. Влітку посилати дітей і молодь на українські оселі відпочинку й виховання.

10. Звернути увагу молодим людям українського роду на те, що дуже часто в національно-мішаних подружжях немає ладу; сказати їм і про моральний національний обов'язок кожної людини — продовжувати свій рід, нарід, націю. Очевидно, всіх заходів тут не перелічити. Саме життя підкаже й інші. Але до всіх цих заходів ми повинні вдаватись, якщо не хочемо вже тепер бути »живими мерцями«.

Не зважаючи на розпорошення СУМ на кількох континентах, ідейно-програмова єдність його є збережена. У світлі нашої спільної ідеї знаходимо спільне зговорення, спільний дух.

(Із Постанов VII. Конґресу СУМ)

СВЯТО МОЛОДОСТИ І НАДІЇ

П'ятнадцятий з черги річний Крайсвий Здвиг членів Спілки Української Молоді в Британії відбувся 29-го червня 1963 р. в м. Лестері. Здвиг був присвячений пам'яті двох видатних постатей в нашій історії — Лесі Українки в 50-річчя її смерти, і Євгена Коновальця в 25-річчя його трагічної смерти з руки ворога України.

За встановленою вже традицією, у Здвизі взяла участь велика кількість старших членів української громади у Британії, а також наших приятелів різної національности, разом понад 4.000. Головними ж героями цієї одноденної дії були члени Юнацтва Спілки Української Молоді, переважна більшість яких народилася вже в цій країні і яких батьки розуміють і доцінюють вагу і значення молодечої виховної організації.

НЕВІДОМІ ПЛУГАТАРІ

З уваги на дощову погоду, команда Здвигу вирішила офіційну частину Здвигу влаштувати в залі, що стоїть побіч площі, на якій було пляновано відбути Здвиг. Простірну відкриту сцену залі Де Монтфорт заповнили організовані колони юнацтва, представників Осередків СУМ у В. Британії. Всі юнаки і юначки у своїх святочних одностроях, з відзнаками ступенів і заслуг, які вже на протязі кількох років були завітною мрією понад тисячі молодих українців у цій країні, і для здобуття яких вони мусіли багато чого доброго навчитися. Спереду кожної колони — прапороносці і один-два виховники або виховниці. Це вони, ті невідомі більшості нашого загалу плугатарі, що коштом своїх особистих невигід, часто без активної співпраці батьків дітей, образно говорячи, орють молоду нашу ниву — крок за кроком вводять нове покоління українців у наш чарівний світ України. Дивлячись на них у таку святочну хвилину, мимоволі дякуєш їм у душі й бажаєш витривалости й успіху в продовжуванні такої цінної і шляхетної роботи.

ВІРНІ СВОЄМУ ПРИРЕЧЕННІ

Простірна заля заповнилася »по береги« святочною громадою, між якою було багато старших членів СУМ-у, тобто тих, хто, не зважаючи на те, що, може, вже перейшов вік їх юнацтва й молодости, все ще несуть на своїх плечах увесь тягар цієї молодечої організації. Ці дійсні ветерани Спілки Української Молоді вірні своєму власному призначенні залишитися в СУМ-і так довго, поки його не переберe в свої руки нове покоління. І тому для них без ніякого значення насмішки тих »мудрагелів« з певних середовищ і їхніх прихильників, пристановищем для яких служать чужі коршми.

Здвиг відкривається по-військовому. Комендант Здвигу, незаступимий при таких оказіях друг М. Гринюк, вишиковує юнацькі колони і здає звіт голові Крайової Управи СУМ-у Британії, другові Я. Деременді,

який в свою чергу вітає юнацтво привітом »Честь України!«. У відповідь йому з тисячі грудей вививається грімке »Готов боронити!«. Здається, що ці юнаки і юначки бажали, щоб їхню святочну обіцянку почула ціла Україна, та батьківщина, яку вони навіть не бачили своїми фізичними очима, але яку вони з кожним наступним днем починають все яскравіше й виразніше бачити очима своєї душі та розуміти своїм палким серцем, запалюватися невгасимою любов'ю до неї.

ПАСТИРІ МІЖ НАМИ

Наступає урочиста хвилина. В залю входить почесний гість цього свята молоді, Преосвященний Кир Авґустин Горняк, ЧСВВ, Екзарх українців католиків в Англії і Валії, Єпископ-Помічник Вестмінстерської Єпархії. В СУМ-і у Великій Британії вже ввійшло в традицію на Крайових Здвигах вітати, як своїх почесних і шанованих гостей, Ієрархів і духовенство обидвох українських християнських Церков. Першим між нами бував не один раз той невтомний Пастир українських скитальців, Високопреосвященніший Кир Іван Бучко; не менше щиро і з відданістю вітали ми в себе згодом Митрополита УАПЦ, Високопреосвященнішого Владику Полікарпа; Митрополита УКЦ в Канаді, Високопреосвященнішого Владику Максима Германюка; голову Консисторії УПЦ в ЗДА, Високопреосвященного Владику Мстислава (в таборі СУМ-у). Для керівників СУМ-у у Британії наше священне гасло »Бог і Україна« — це не пуста фраза. Ми знаємо, що Україна є твором Божим і що звільнити її з ворожих пут ми зможемо тільки Божою волею та силою, і нашою боротьбою та працею. Ми також переконані, що українець і українка не можуть бути добрими християнами, якщо вони в першу чергу не будуть добрими українцями.

Коли в залю ввійшов Владика Авґустин в супроводі духовенства й гостей Здвигу, всі присутні привітали почесного гостя стоячи і оплесками. За встановленим звичаєм, комендант Здвигу здав звіт Владиці і попросив переглянути вишикувані ряди юнацтва, що Владика і зробив.

ПОШАНА І ВІДДАНІСТЬ

Після молитви й нашого національного гимну, які проспівали всі присутні, голова КУ СУМ теплими і щирими словами привітав Владику Кир Авґустина, висловив радість з присутности Достойного гостя на Здвизі української молоді та запевнив духовного провідника в глибокій пошані до нього української молоді та відданості йому вірних УКЦ у цій країні. На закінчення д. Деременда попросив благословення Владики для учасників Здвигу.

В своїй промові на відкриття Здвигу голова КУ СУМ привітав численних представників українських організацій, представників інших національностей, українську громадськість і членів СУМ-у, а потім пояснив мету Здвигу та кого й чому він вшановує цього року.

Святочний наказ, який у день Здвигу видає Крайова Управа СУМ-у, прочитав комендант Здвигу д. М. Гринюк. В наказі підкреслено заслуги Лесі Українки і Євгена Коновальця перед українською нацією та звернено увагу членів СУМ-у на їхні обов'язки і завдання.

ЦІННІ ПОРАДИ І НАУКА

В своєму слові до учасників Здвигу, особливо звертаючись до юнаків і юначок в одностроях СУМ-у, Владика Кир Авґустин підкреслив значення молоді для кожного народу, а для українського зокрема. На прикладі зі свого власного життя (Владика народився і зростав в Юґославії) Почесний гість дав багато цінних порад для того нашого покоління, яке народилося й виховується на чужині, як також і для їхніх батьків, проводів наших організацій і всіх тих, хто займається збереженням і вихованням нашої молоді для України й Церкви.

Після Екзарха до слова був попрошений Впр. о. О. Маркевич, український католицький капелян СУМ-у в Британії. Привітання учасникам Здвигу передали: подруга Наталка Бандера в імені Крайової Управи і членів СУМ-у в Канаді; проф. Р. Лісовський, голова Союзу Українців у В. Британії, в імені цілого проводу і членів цієї матірної організації; головний редактор центрального органу СУМ-у »Авангард«, в імені членів редакційної колегії, більшість яких одночасно є членами Центральної Управи СУМ-у (він теж привітав чужинецьких гостей по-англійському, на просьбу команди); пані А. Остап'юк, голова Організації Українських Жінок у Британії; д-р С. М. Фостун, секретар Головної Управи Об'єднання був. Вояків Українців у В. Британії; п. Колінс, радник міста Лестеру; п. Бандурас, представник білорусів; п. Плехін, член СУМ-у з часу постання Спілки в Україні; п. Ньюбері, голова Відділу Англо-Українського Т-ва в Ноттінґамі, та на закінчення — п. Оберон Герберт, голова Головної Управи Англо-Українського Товариства.

ПОМСТИМО КАТАМ

Всі промовці, хоч у різній формі, але з однаковою щирістю й переконанням вітали українську молодь, висловлювали радість із-за її бажання вчитися й готувати себе до великих діл у житті та боротьбі, а також старалися дати хоч кілька добрих порад з свого життєвого досвіду. Представники українських організацій і наші чужомовні приятелі пригадували молодому українському поколінню про заслуги Лесі Українки і Євгена Коновальця, і закликали наслідувати їх, продовжувати боротьбу за відвічні українські ідеали і словом, як Леся Українка, і зброєю, як Євген Коновалець. Особливо сердечно прийняли всі учасники Здвигу виступ подруги Наталки Бандери. На серці цієї юної українки на все життя закарбувалася болюча рана, викликана злочинним убивством кровожадною хрущовською клікою її видатного батька. Хай же той спонтанний вияв співчуття нашій подрузі Наталці послужить грізною пересторогою для хижих звірів у людській подобі, що ховаються в кремлівських клітках! Кожне вбивство ними українського патріота — провідного чи рядового — тільки скріплює нас, а наш гнів в один день виллється в нечувану досі в світі помсту кривавим московським катам!

МОВО РІДНА!

Незвичайно цікавим і повчаючим для українців, народжених на чужині, був виступ голови Англо-Українського Товариства п. Оберона Герберта. Вже самою формою своєї промови — українською і потім англійською мовами — він, родовитий бріта-

нець, засвідчив молодим слухачам і їхнім родичам, що на чужині не лише можна, але й *ТРЕБА* вчитися української мови. Не менше цікавими й цінними для нас були промови інших наших чужинецьких приятелів, і хочеться вірити, що їхні слова особливо глибоко западуть у серця тих членів нашого молодого покоління, яким починає прищіплюватися комплекс меншевартости, сором за своє походження, рідну мову, своїх батьків тощо.

ПРИВІТ ДЛЯ МУЧЕНИКА

Після усних привітань-промов, комендант Здвигу із низки привітань, які прислано на Здвиг, прочитав привіт від довголітнього мученика на московській каторзі, Князя УКЦеркви в Україні, Львівського Митрополита Кир Йосифа Сліпого, який присутні прийняли бурхливими оплесками. Прочитано було теж привітання Високопреосвященнішого Владики Ніканора, Митрополита УАПЦ на чужині, передане Впр. Протопресвітером С. Молчанівським, привітання Високопреосвященнішого Архиєпископа Кир Івана Бучка, голови АБН п. Я. Стецька, Всечеснішого о. М. Матичака з Шотляндії і інші.

Наприкінці офіційної частини Здвигу Крайова Управа СУМ-у запропонувала учасникам схвалити текст телеграми до прем'єра Великобританії і президента ЗДА, які в той час мали зустріч в Англії, та привітань Митрополитові Кир Йосифові в Римі і д-рові Дмитрові Донцову з нагоди його 80-ліття. В телеграмі до прем'єра Великобританії і президента ЗДА було зроблено такий заклик:

»Українці, зібрані на XV-му Здвизі Спілки Української Молоді у м. Лестер, Британія, просять Вас під час обговорення політичного положення у світі не забувати про поневолені Московщиною народи, а особливо про наш український нарід, який на протязі століть стоїть у перших лавах оборонців свободи і гідности людини й націй«.

ДОКАЗ БУРХЛИВОГО РОСТУ

Як було почато, так і закінчено офіційну частину Здвигу молитвою учасників його. Після того почалася широка спортова і культурно-мистецька програма, в якій юні українці змагалися за першість в спорті та показували свої здібності в різних галузях мистецької самодіяльности. Вечором відбувся великий концерт з участю багатьох гуртків мистецької самодіяльности.

XV-ий Здвиг СУМ-у у Британії, присвячений пам'яті Лесі Українки і Євгена Коновальця, продемонстрував у черговий раз бурхливий ріст цієї загальноукраїнської молодечої організації коштом припливу нових юних сил уже не окремими одиницями, а сотнями. Він теж став форумом для показу юними членами СУМ-у малої частини з того, чого вони навчилися за проминулий рік і що вони зможуть доконати в майбутньому, якщо матимуть відповідний провід, мудрих виховників і яскраво визначену мету.

Для української громадськости Здвиг знову, як на долоні, підніс проблему майбутности не лише молодого покоління, але й майбутности нашої еміґрації. Ця проблема є пекучою і важливою, але не безнадійною! До її вирішення мусять бути залучені всі наші конструктивні сили як по боці батьків дітей, так і по боці всіх наших організацій і

З'ЇЗД СУМ У ФРАНЦІЇ

Автобус їде в дощ по гірських серпентинах, піднімаємося щораз то вище, довкола ліс і полонини, навіть зауважили ми модерне »воринння« з... пластикового, кольорового дроту..., а їзді кінця немає. Не видко вже ні хат, ні людей. Справжній »кінець світу«!

Врешті приїхали до Отп'єр. Це малесенька осада, навіть не село, в справжньому »тупику«, бо веде до нього тільки сліпа дорога без виходу, з 80-ма мешканцями-фермерами, що випасають худобу й виробляють, як їхні найближчі сусіди, — швайцарський сир. Але яка ж чудова, дика, гірська природа й прекрасне, чисте й свіже повітря! Та й колишня »плєбанія«, яку винайняв нам священик з далекої парохії, — виявилася незвичайною для таборування. Багато просторих кімнат, »театральна заля« в прилеглій шопі, невеличкий, але догідний, бо загороджений, сад для шатер і, — найважливіший плюс, — ніякого господаря, ні одного чужинця серед нас!

Ще того самого пополудня відбувся XII Крайовий З'їзд СУМ-у Франції. Різними поїздами, автобусами, автами, а то й ногами, — прибули з усіх осередків делеґати. Ми вислухали гарного вступного слова уступаючого голови Богдана Білогоцького, який пригадав молодим делеґатам, що СУМ заснували перед 38-ми роками юнаки, що йшли на смерть, та що СУМ — це безпартійна й понадконфесійна молодеча організація. Промова вибраного головою президії п. сотн. Фриза була не менш зв'язка й коротка, базувалася на тезі, що праця в СУМ-і — це заправа до дальшої громадської роботи для української громади.

Привіти виголосили: сотн. М. Фриз від ГУ ОУРФ, пані А. Пастернак від »Союзу Українок«, Івась Пастернак від паризького осередку ім. С. Петлюри, п. Рахнянський від філії ОУРФ у Мілюзі.

З'їзд проходив, хоч ділово, проте в веселій, жартівливій атмосфері, та вибрав таку нову управу: голова — Богдан Білогоцький, заступник голови — Петро Кучинський, секретар — Богданна Фриз, скарбник — Петро Зелений, культ-освітній референт — Оля Романчук, а членами Управи є всі голови Осередків СУМ у Франції. Контрольна комісія: голова — Степан Киселик, Наталка Шиленко й Оля Бойко — члени.

Наступного дня почався перший таборовий тиждень.

С. Н-ч

установ. Якщо б цьогорічний Здвиг тільки притягнув до проблеми українського молодого покоління увагу представників наших організацій і загалу, а це він зробив, судячи по промовах представників і гостей, то він тільки одним тим своє завдання виконав.

І. Крушельницький

СУМ В АВСТРІЇ

2 червня 1963 р. у Зальцбурзі (Австрія) відбулися звичайні загальні збори СУМ-у з участю 38 осіб — представників з таких осередків: Інсбрук, Куфштайн, Кляґенфурт, Фелькермаркт, Захендорф, Лінц, Лямбах, Зальцбурґ. Збори розпочали свою працю коротким привітальним словом уступаючого голови д. П. Головінського та молитвою »Боже, вислухай благання«. Зборами керувала президія в складі: С. Бовдій — голова, С. Драницький — заст. голови, інж. М. Максименко — секретар.

Тривалими оплесками схвалено привіт великому страднікові й незламному борцеві за правду Христову, вірному синові українського народу, — Митрополитові-Ісповідникові, Його Ексцеленції Кир Йосифу Сліпому.

Вставанням з місць та однохвилинною мовчанкою учасники зборів вшанували пам'ять Героїв, що полягли за волю України, в тім трагічно загиблого з руки Москви сл. пам. Є. Коновальця, 25-річчя з дня смерти якого відзначаємо в цьому році.

Відтак присутні з великою вдячністю сприйняли надіслані зборам привіти від Центральної Управи СУМ-у, Головної Управи ЛВУ, Крайової Управи СУМ в Англії, КУ СУМ-у в Німеччині. Через спізнення пошти не могли бути, на жаль, прочитані привіти від Головної Управи ООЧСУ та Головної Управи УМХС.

Далі відбулися звіти уступаючих керівних органів. Із тих звітів присутні довідалися, що за пройдений рік, після кількох років перерви, СУМ в Австрії зробив дуже багато щодо морального й національного збереження українських дітей і молоді. За цей час правно оформлено осередок СУМ-у в Куфштайні, другий осередок існує в Зальцбурзі, в стадії оформлення перебувають ще три осередки: в Кляґенфурті, Фелькермаркті й Філляху. Плянується заснувати осередки в Горішній Австрії — в Бурґенлянді й Штаєрмаркті. Сумівськими силами провадиться дві суботні школи, в яких українські діти, що переважно народжені вже на еміґрації, навчаються українських молитов, патріотичних пісень і деклямацій, вивчають історію й географію України; літературними оповіданнями прищеплюється любов до України і т. д.

В ході зборів о. М. Кардашенко відправив молебень та побажав СУМ-ові дальших добрих успіхів у праці на славу Бога і добро України.

Після молебня збори продовжували свою працю. Відбулась ділова дискусія над звітами, а опісля уступаючій управі уділено абсолюторію та обрано нові керівні органи КУ СУМ Австрії в такому складі: Петро Головінський — голова, Сергій Бовдій — заст. голови; члени Управи: Микола Петрущак, Микола Кіндрат, Сергій Драницький, Михайло Галай і Осипа Фаль.

Збори висловили щиросердечну подяку за фінансову допомогу Спілці Української Молоді, всім добродіям, збірщикам і жертводавцям, а зокрема Головній Управі Української Американської Жіночої Допомогової Організації (пані С. Томашівська — голова, пані С. Бартко

В АРҐЕНТИНІ АКТИВІЗУЄТЬСЯ Ю. СУМ

Формально, дотепер Ю. СУМ в Арґентині не існував. Молоді с чимало, вона виховується у »Рідній школі« нашими отцями душпастирями та свідомішими батьками, але організаційно вона не оформлена. Над цими питаннями призадумалися активні члени нашої колонії у Сан Франціско Соляно, що знаходиться у віддалі 15 км. від Буенос Айресу і рішили заснувати перший Відділ Ю. СУМ в Арґентині. В тій справі ми порозумілися з Центральною Управою СУМ, яка погодилася на таку ініціятиву, бо в дійсності організацією молоді повинна займатися Управа СУМ, але вона вже довший час не діяльна. Справа молоді видається нам дуже важливою, а особливо її зв'язок з молодечою організацією СУМ, що діє у всіх країнах поселення українців.

Наша громада у Сан Франціско Соляно існує вже від 1949 року, коли сюди прибули поселенці з Австрії. Через кілька років число родин побільшувалося і праця розгорталася, головно національно-усвідомлююча. Розходиться досить української преси, як »Шлях Перемоги« і »Визвольний Шлях« з Европи, »Українське Слово« і »Життя« з Буенос Айресу, а також деякі газети і журнали із ЗДА і Канади. »Рідною школою« займалася спочатку п-і Шеремета, а після її виїзду до ЗДА учителювання перебрала п-і Марія Прокопович. Знову ж п. Прокопович є від ряду років скарбником філії »Просвіта«.

В 1956 р. громада купила власну площу під будову домівки і тепер уже є своє приміщення на сходини і школу. Посвячення домівки відбулося в 1960 р. і його довершив о. М. Куницький, котрий обслуговує нашу громаду та вчить дітей релігії.

У »Рідній школі« наука провадиться лише для молодших, а старші діти понад 14 років життя ходять до середніх чи технічних шкіл, а разом з тим тратять зв'язок з українським середовищем і забувають те, що навчилися у »Р.Ш.«. Цієї категорії молоді не сміємо залишити на призволяще. Її місце в Ю. СУМ. Старше юнацтво СУМ, що охоплює молодь від 12 до 18 років, зможе найкраще продовжувати навчання наших шкіл та приготовляти майбутніх виховників молоді. Не можна пого-

— секретар), — за постійні грошові посилки на Ялинку, Свячене і літні дитячі оселі; подрузі Наталці Бандері, котра найбільше спричинилася для роздобуття фінансів для діяльности СУМ-у в Австрії; другові Степанові Михайліву, як такому, що перший спричинився до здобуття фінансів на початок діяльности СУМ-у в Австрії.

Збори схвалили відповідні резолюції й постанови. В резолюціях збори вітають: Українські Церкви, Ієрархів Українських Церков, український нарід, українські національні патріотичні установи на еміґрації, Центральну Управу СУМ-у та всі Крайові Управи й осередки СУМ-у.

Сергій Бовдій

Група українських дітей із своєю виховницею в Сан Франціско Соляна, Аргентина, де засновано новий відділ юнацтва СУМ

дитися з тим, щоб молодеча організація займалася лише забавами. Програма праці СУМ є всестороння і спрямована в першу чергу на поглиблення і доповнення українознавчих дисциплін та вироблення національного світогляду. Нашу працю має просвічувати одна ідея — приготування кадрів для служби Україні.

Основуючі збори Відділу Ю. СУМ у С. Ф. Соляно відбулися 8 червня 1963 р., на яких було присутніх 16 членів юнацтва. Зборами проводив д. В. Заставний, який пояснив завдання організації СУМ та Правильник Ю. СУМ, і відчитав світоглядово-виховні заложення юнацтва СУМ.

Провід Відділу Ю. СУМ вибрано в такому складі: Петро Сенів — голова, Зеня Заставна — заступниця, Віра Богайчук — писар, Зеня Харівська — скарбник, Ярослав Зілінка — господар, Андрій Сарахман — заступник.

На кінець треба згадати, що відколи відновлено контакти з Центральною Управою СУМ у Брюсселі сумівські видання, як »Авангард« і »Крилаті« знаходять все нових передплатників. Зокрема журнал для юнацтва »Крилаті« може допомогти нашій молоді вдержатися при українстві. Тому закликаємо батьків передплатити цей журнал для своїх дітей. Сумівських видань не повинно бракувати по наших домівках філій »Просвіти«, бо всі ми змагаємо до одної мети — виховати молодь на добрих громадян, чесних християн і патріотів нашого народу.

В. Заставний

ТАБІР В ОГАЙО

»Борись і добувайся Батьківщини« — під таким кличем нашої славної поетки Лесі Українки відбувся вишкільно-виховний табір Юнацтва СУМА стейту Огайо, ЗДА, під назвою »Лісова пісня«. Табір був присвячений теж відзначенню цього року 20-річчя АБН та 25-річчю з дня трагічної загибелі сл. пам. полк. Є. Коновальця — основоположника УВО-ОУН.

Цьогорічний табір Ю. СУМА »Лісова пісня« в стейті Огайо тривав від 15-го червня до 13-го липня 1963 року. На коменданта табору був запрошений проф. Осип Байко з Дітройту, але через певні причини проф. Осип Байко не міг прийняти того почесного посту провідника молоді, яку він з найдовшого часу так дуже любить. Все таки на відкриття табору проф. О. Байко приїхав і дав вказівки для ведення табору, а на коменданта покликано молодого студента — сумівця Юрка Кульчицького з Стейт Кент Університету. Дальший склад команди табору: бунчужний — Ігор Кунаш, студент Кейс Університету в Клівленді, бунчужна Оленка Мельник (була перших два тижні, бо пізніше виїхала на сумівську оселю Ю. СУМА, табір в Елленвіл Н. Й.), других два тижні бунчужною була Рома Вирста — обидві студіюють на вчительок в Стейт Кент Університеті; інтендант Михайло Лаврів. Протягом цього місяця в таборі був проф. Григорій Лінчевський — член виховної ради осередку СУМА в Клівленді.

Слід згадати, що цілий місяць панство Ясевичі відповідали за таборсву кухню, а як кухня в табсрі працює справно, то для команди табору відпадає половина клопотів. На кухні допомагали пані Тарчанин, Поглід і Цішкевич. За комісію табору і всі технічні таборові справи відповідав голова осередку СУМА ім. Тараса Шевченка на Пармі д. Теодозій Тарчанин. Душпастирську опіку вів декан о. Шиманський з Парми, який щонеділі відправляв Богослуження, а також щовівтірка та щочетверга провадив з юнацтвом гутірки.

Головну ролю у всіх технічних справах відігравав голова осередку СУМА ім. гетьмана Богдана Хмельницького в Клівленді д. Микола Поглід; під час табору приїздив і вчив співу та скечів д. Василь Мудрак. Під час студентського Конґресу в Клівленді, в якому дд. Юрко Кульчицький і Ігор Кунаш брали участь як делеґати, команду табору на два дні перебрали дд. Григорій Головка і Теофіль Цішкевич. Друг Теофіль Цішкевич, як булавний Ю. СУМА »Корсунь« ч. 3 в Клівленді, доклав багато праці в тому таборі.

У цьогорічному сумівському таборі »Лісова пісня« взяло участь 145 юнаків і юначок. Табір був поділений на курені, кущі і рої. Куренем »Усусуси« керував Ярослав Кряснянський, »Перемога« — Оля Джуман, кущем »Січ« — Микола Свериденко, »Надія« — Марійка Олійник. Роїв було 14-ть. До кожного роя було призначено найменше 7 осіб. За час таборування відбулося 50-ть гутірок; вивчали пісні, деклямації, літературу, географію

України і т. д. Вивчалася теж англійська мова. Посеред табору з моху була укладена мапа України. Суботами відбувались великі ватри, що їх юнацтво називає »сумівські вогні«. Під час ватри сумівці влаштовували самодіяльні мистецькі виступи.

В таборі »Лісова пісня« цього року було юнацтво з таких осередків: Клівленд, Парма, Акрон, Кентон і Льорейн.

Лікарську обслугу під час таборування вели лікарі: д-р О. Клос, д-р Зенон Винницький і д-р Мирослав Орловський. Д-рові Орловському належить подяка за те, що він під час лікування таборовиків не брав платні.

12-го липня була остання сумівська ватра, під час якої юнацтво виступило зі своїми пописами. Програмою виступів керували бунчужні Ігор Кунаш і Рома Вирста. На закінчення комендант табору д. Юрко Кульчицький подякував усьому юнацтву і родичам за таку численну участь у таборі. Ватру закінчено молитвою.

По закінчені табору юнацтво прощалося вислівами щирих побажань та сумівським привітом: Гартуйсь!

Володимир Кметь

Юнацтво СУМА в Акроні, Огайо, ЗДА, на сходинах, на яких науку переводив місцевий парох.

»ЮНАЦЬКА СІЧ« У БЕЛЬГІЇ

Цьогорічний табір юного СУМ в Бельгії відбувся, як і минулого року, в »підшахрованому« на »старовинність« замку »Ля ба« в Еш-ан-Рефай.

Наслухавшись похвал від господаря замку проф. Бутса за розмалювання їдальні нашими »півниками« та »голубами«, які щасливо простояли ввесь рік та втривалили цей рукотворний чин майстра Олега Нижанківського, — загадали »січовики« внести нові »уліпшення« в замку. А що бельгійська погода химерна й кожної хвилини може піти дощ, то й загадав о. Курилас — таборовий духовник — влаштувати якусь капличку...

І ось на святих Петра і Павла — наша церква була готова, й коли приїхали наші отці священики: о. декан Фуканьчик, о. Кіт та о. Рижак, то не могли надивуватися з юнацької вигадливости: капличка й справді виглядала досить гарно, а сумівський хор лунко співав на весь замок.

Цьогорічні таборові зайняття зазнали змін. Узявши до уваги, що минулорічні таборяни скаржилися на надто велике перевантаження »лекціями«, — комендант табору й голова СУМ-у інж. О. Коваль та мґр. Г. Оципко — голова КУ СУМ-у в Бельгії — вирішили »звузити« поважні зайняття до двох годин денно. У цих двох годинах треба було вмістити предмети українознавства, якими займалися вони обидва з допомогою о. д-ра Куриласа та Л. Вітошинської. Зате більше часу припало на такі приємні для нашої молоді предмети, як спів і танці. Для науки співу приїхав із Англії диригент Михайло Кондрат, який має багато досвіду в веденні дитячих хорів. Він навчав наших дітей зовсім невідомих їм народніх пісень, часто своєї власної обробки.

Для танців енергійний інж. Коваль піднайшов колишню учениці київської балетної школи п. Клавдію Турчак.

В полсвині нашого таборування прибуло багато гостей. Зокрема, трохи припізнився керівник »Лиману« п. Михайло Ткачук з Англії. Зате з подвійним запалом і завзяттям почалися лекції танців.

Неменше зацікавлення в таборовиків розбудив і д-р Михайло Гоцій, що прибув із Німеччини, з »таємничою« валізкою. В ній містився апарат і фільми для висвітлювання. І хоч уже перший сеанс розчарував менших учасників, бо замість »фільму« вони бачили незрозумілі їм візерунки розкопаних археологами безцінних багатств старовинної України — майстерні вироби з каменя, бронзи, срібла й золота, різьби, прикраси й зброю, — то зате старше юнацтво вельми собі вподобало оці сеанси.

Неабиякою новинкою було введення в таборовий звичай навчання менших юнаків — старшими. Це відносилося зокрема до засвоєння української абетки, читання і писання тими таборовиками, які не володіють українською мовою. І як виявили кінцеві іспити, наші сумівці дуже гарно з цього завдання вив'язалися: старші вміли вчити менших, а менші пильно прикладалися до науки.

Вполовині табору відбулася ватра при теплій і сухій погоді.

От. д-р Б. Курилас, капелян СУМ в Бельгії, між частиною учасників табору СУМ в Еш-ан-Рефай цього літа.

(До речі: погода ц. р. в Бельгії була така »пляжева«, якої не пам'ятають найстаріші бельгійці!). Щоправда, таборовики назвали цю ватру »академією«, бо замість скечів і жартів слухали промов, але це була їхня вина: коли б були приготували більше точок жартівливої програми, то було б менше часу на промови!

На бельгійський табір приїхали ц. р. такі »закордонні« сумівці: Ліза Сенткевич і Василько Бідник із Франції, Ліда, Наталка й Микола Морози з Німеччини. Всі вони швидко включилися в »бельгійську« дисципліну та гарно вив'язувалися зі своїх таборових завдань. У свою чергу, »французи« запрошують »бельгійців« приїхати на табір до Франції.

Одного дня заблукав до нашого табору відділ збройних сил НАТО, якого комендант виявив бажання бути на нашому »апелі«. Вояки віддали почесть сумівському прапорові та стояли »струнко« при співанні »Ще не вмерла«. Комендант табору друг Ощипко та о. д-р Б. Курилас привітали бельгійських вояків короткими промовами, а їхній старшина відповів гарним запевненням, що »Україна та Бельгія разом боротимуться за волю і мир у світі«.

Закінчення сумівського табору в Еш-ан-Рефай (Бельгія) 28. 7. ц. р. відбувалося за встановленим порядком. Це кожнорічна велика імпреза, на яку з'їжджаються з усіх закутків Бельгії не тільки батьки дітвори та сумівці, що з якихось причин не змогли побувати в таборі, але й велика маса українського громадянства, що вважає здвиг цікавою й патріотичною імпрезою, а також місцем зустрічі зі своїми земляками, знайомими, товаришами.

Софія Наумович

В ОСЕЛІ »БІЛОГОРЩА« БІЛЯ СУДБУР

В неділю, 7. 7. 1963 року, в власній оселі »Білогорща« Осередок СУМ у Судбурах, Канада, відкрив цьогорічне таборування. Табір названо »Лісова Пісня« Л. Українки.

Перші два тижні таборувала тут молодь від 7-14 років життя. Всіх учасників у таборі було 40, не враховуючи командного складу і кухонного персоналу. Комендантом табору від 7-14 липня був В. Давидяк, від 14-21 М. Заверуха. Головним вихователем була Стефа Дурда, молода і здібна студентка Лондонського університету. Вона увела в табір дійсний сумівський дух і з надзвичайною енергією вив'язувалася із своїх завдань. З великою поміччю прийшли нам впорядчики-випускники попередніх вишкільних таборів: Оля Ганич, Анна Прус, Василь Зеленчук, Ігор Дубецький, Нестор Хитра і Василь Порицький. Вони віддали всі свої вмілості для успішного переведення першого двотижневого відпочинково-виховного табору.

Перший тиждень таборування, крім занять передбачених в інструкціях цьогорічного таборування, відбувся під знаком підготовки до Свята Юного Сумівця. Саме свято відбулося в неділю, 14 липня.

Під час другого тижня, таборування проходило більше під знаком спортових і розвагових занять. Саме закінчення таборування відбудеться 11 серпня ц. р. аж після закінчення вишкільного мандрівного табору з участю всього молодшого і старшого юнацтва СУМ.

Перші два тижні таборування увінчалися цілковитим успіхом.

В. Д.

Учасники літнього табору »Бескид«, що його влаштував Осередок СУМА в Акрон, Огайо, ЗДА.

ТАБІР СУМ У ШІКАҐО

В затишній, гористій місцевості, віддаленій на 180 миль на північний захід від індустріяльного велетня Америки — Шікаґо, 75 сумівок і сумівців розпочали в суботу, 22 червня 1963 року, вишкільний табір »Лісова пісня«. Підготований та організований він осередком СУМА ім. М. Павлушкова в Шікаґо та відбувався у власній оселі осередку біля містечка Барабу в штаті Вісконсін.

Цих 75 юначок та юнаків, що приїхали 22 червня на двотижневе перебування на оселю, репрезентують осередок із відділом Юнацтва, що нараховує понад п'ятсот членів у тридцяти-п'яти рсях. З допомогою цього першого вишкільного табору вони мають скріпити та побільшити кадри своїх виховників і впорядників. Відповідно до цього укладена програма, в якій головний натиск, попри всі традиційні таборові заняття, кладеться на виховну сторінку та ґрунтовніше запізнається юначок і юнаків з методою ведення виховної та організаційної праці в Спілці Української Молоді.

Табором »Лісова пісня« керувала команда на чолі з комендантом другом Д. Багрієм, з дуже добрим виховним персоналом в особах відомих громадських та сумівських діячів, як — д-р М. Гута — голова Крайової Управи СУМ-у в Канаді, проф. Д. Шумей — голова Виховної Ради в Шікаґо, д-р Б. Стебельський — Головний Булавний при Головній Управі Спілки Української Молоді, мґр. Д. Штогрин, подруга М. Яцків і пані С. Ґоляш.

Зацікавлення цим табором батьків, добір його учасників, забезпечення таборовиків висококваліфікованими виховниками та відповідною Командою і господарчим персоналом вказують на солідну працю, вкладену в зорганізування табору управою осередку на чолі з головою д-ром Лукою Костелиною та Булавою 2-го Відділу Юнацтва СУМА »Одеса«, очолюваною булавним другом В. Палагнюком.

Р-н.

З ТАБОРОВОГО ГУМОРУ

(таємниці іспитової комісії)

— Які знаєш сумівські видання

— »Крилаті«, »Ідея і Чин СУМ« . . .

— І ще? Аван . . .

— Авантюрник!

*

— Як зветься юнак після другого іспиту? Звід . . .

— Ага, вже знаю: Свистун!

*

— Назви мені чотири темпераменти.

— Санґвінічний, холеричний, мелянхолійний . . .

— І . . . ф . . .

— Фармацевтичний!

*

ПІДСЛУХАНА РОЗМОВА

— Чи ви чули? Кажуть, що д-р Гоцій привіз самі неґативи! Фільму не буде!

— Які неґативи, дурню? Навпаки, це самі позитиви! Фільм буде!

— Ви обидва нічого не знаєте! Це зветься: детективи!

— Чудесно! Видно, що це буде якийсь поліційний фільм.

(Подав *Г. О.*, Бельгія)

ЛІТНІ ТАБОРИ СУМ В БРІТАНІЇ

Частина команди і учасників табору СУМ у Таклей із своїм гостем, мером міста Шіплей. Біля мера (перший зліва) — **комендант табору д. М. Соломка.**

В суботу, 27-го липня ц. р., з'їхалось з осередків СУМ в Британії юнацтво, щоб узяти участь у сумівських літніх таборах на час трьох тижнів. До таборів прибуло 360 юначок і юнаків та 72 особи керівного й технічного персоналу.

Відкриття 1-го табору в оселі СУБ відбулося в неділю, 28-го липня, о год. 9-ій ранку. Богослуження відправив о. д-р Орач. Заступник голови Крайової Управи д. В. Олеськів офіційною формою наказу передав повновласті над табором комендантові д. М. Гриньокові і цілій команді в складі: д-р С. М. Фостун. Б. Острожинський, В. Семенюк, В. Гарун, В. Гринюк, І. Овчарик, О. Довбуш, Л. Стадник і І. Іванцюра.

В першому таборі було 104 юначки і 100 юнаків та 39 осіб персоналу.

Відкриття 2-го табору в Таклей біля Брадфорду відбулося також о год. 9-ій ранку. Після Богослуження, що його відправив о. д-р М. Ничка, голова Крайової Управи д. Я. Деременда привітав учасників та передав офіційно команду над табором кошовому д. М. Соломці та команді в складі: Б. Марченко, М. Яроцький, Н. Марченко, А. Скалоцький, А. Деременда, Л. Марків і Б. Рогач.

В другому таборі було 86 юнаків, 70 юначок та 33 осіб персоналу.

В першому таборі зібрано юнацтво з пересічним віком 12-16 років, в другому таборі — юнацтво молодшого віку — від 8-12 років.

ТАБОРУВАННЯ НА »ВЕРХОВИНІ«

Згідно з наміченим пляном, таборування в сумівській оселі »Верховина« під Монтреалем, Канада, розпочалося у неділю 7-го липня. Таборування розпочато св. Літургією, що її відслужив в наміренні табороників, командного і виховного складу та батьків, яким добро виховання їхніх дітей лежить на серці, — сум. капелян о. Микола Марків.

Табір поділено на два підтабори:

1. Виховно-відпочинковий — для дівчат і хлопців від 7-12 років.

2. Вишкільно-відпочинковий »Лісова пісня« ім. Лесі Українки для старших юначок від 13 років і вище.

Чисельний стан юначок і юнаків:

а) Вишкільно-відпочинковий табір — старших юначок 15, впорядниць 2.

б) Виховно-відпочинковий табір — молодших юначок 46, впорядниць 6.

в) Виховно-відпочинковий табір — молодших юнаків 55, впорядниць 4, впорядників 5.

Разом в таборі: юначок 73, юнаків 60.

Командний склад: друзі і подруги М. Андрухів — комендант, Марія Гарасимович — писар, Марта Левицька — головна виховниця, Всч. о. М. Марків — капелян, Орест Дубас — бунчужний, д-р Б. Волянський — лікар, Надія Мельник — медсестра, Степан Лапчак — обозний, Оля Шептицька — обозна.

Впорядниці дівочого табору: подр. Марія Гарасимович, ст. ю. Леся Бандера, ст. ю. Марія Суржиця, ст. ю. Ірина Воркевич, подр. Оксана Склярчук, ст. ю. Оля Гребеник, ст. ю. Оля Фармус, ст. ю. Лариса Гук.

Впорядники та впорядниці виховно-відпочинкового підтабору: ст. юнаки — Степан Лапчак, Ярослав Дубас, Орест Дубас, Ярослав Грицейків; ст. юначки: Оля Шептицька, Ірина Двожак, Віра Болюбаш, Даня Дубас.

Господарський склад: старший юнак Богдан Павлівський.

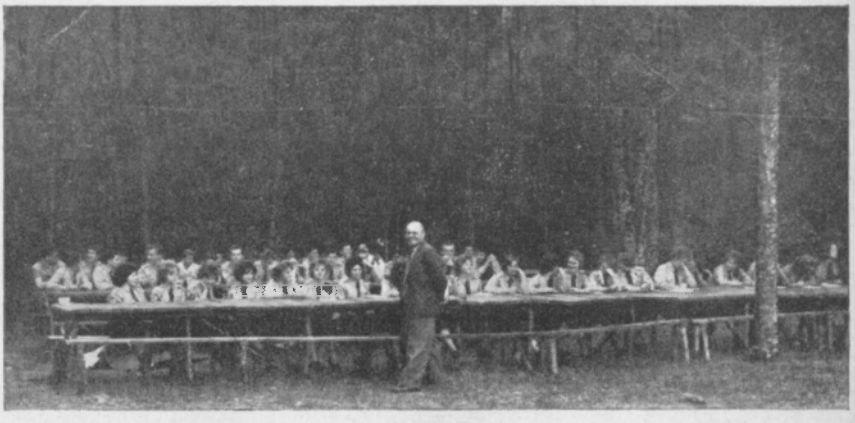

Проф. М. Шеґедин навчає членів СУМ — учасників вишкільного табору »Волинь« в Австралії.

ТАБОРИ СКІНЧИЛИСЬ...

Влучний »постскриптум« до цьогорічного таборування української молоді за кордонами батьківщини зробив автор *(-ко)* в »Шляху Перемоги« і ми дозволили собі його подати нижче з деяким скороченням:

Мабуть, не буде перебільшення, коли скажемо, що такого масового характеру, як цього року, українські молодечі літньо-відпочинкові та вишкільні табори дотепер не мали. Особливо коли мова йде про табори СУМ-у. Досить навести приклад із сумівського табору в Шонґав, у Німеччині. Торік там відпочивало приблизно 180 юначок і юнаків, а цього року вже понад 220. Те саме можна було спостерегти і в інших країнах українського поселення.

Значення цих таборів очевидне. Головне — юнацтво в таборах ближче пізнає все своє рідне, українське, а крім того — в середовищі своєму почуває себе цілком інакше, ніж серед чужого сточення. Через відповідні гутірки, концерти, виступи, відправи Богослужб і т. д. наша молодь має нагоду пізнати, а то й засвоїти українські національні та релігійні звичаї та обичаї, традиції, що є головним виховним чинником, якщо йдеться про вироблення в юнацтві національного світогляду. Розвивається теж у таборах ініціятива молоді, плекається фізична вправність та розумова кмітливість. Багато з-поміж наших дітей щойно по кількох роках перебування в таборах навчаються української мови та прив'язуються до українства взагалі. Один юнак, побувавши вперше в сумівському таборі, невимушено висловився так: »Я оце вперше зрозумів, яка гарна повинна бути Україна, коли має таких гарних синів і дочок!«

Слова прості, але ж які вони багатомовні!

Але літні табори скінчились. Тисячі юначок і юнаків у різних країнах українського поселення повернулися з таборів додому. А незабаром — час шкільної науки. І тут перед батьками дітей, що побували в таборах, виховниками, молодечими організаціями стоїть величезне завдання, а саме: зберегти отой дух радісного піднесення, який тривав під час таборування, аж до часу наступних вакацій. Не допустити такої обставини, таких умов, щоб дитина, приїхавши з табору повна сил і наснаги, національного збудження, поволі стала кволою, байдужою до всього, що є українським. Для цього треба, щоб на весь довгий міжвакаційний час не завмирала серед нашої молоді праця самодіяльних мистецьких гуртків, щоб молоді давати змогу частіше збиратися в своїх клюбах, домівках і т. д., а там, де таких немає, треба організувати періодичні (осінні, зимові, весняні) зустрічі української молоді. З цього приводу дуже добрий приклад подала Спілка Української Молоді в Німеччині.

У всякому разі, подбаймо про все, що могло б спричинитися до втримання в нашої молоді всього того доброго, що вона набула під час літніх таборувань. Щоб засвоєне і пізнане нею в таборах швидко не розвіялось, не розгубилось. Бо інакше й табори б не виконали того свого обов'язку, яке вони повинні були виконати.

Сумівський калейдоскоп

** Подруга Наталка Бандера, член Крайової Управи СУМ в Канаді, під час свого побуту в Європі цього року відвідала Британію і, на просьбу Крайової Управи, побувала в кількох Осередках СУМ, де зустрілася з юнацтвом. Своєю присутністю і речевими доповідями под. Наталка збудила в сотень юнаків і юначок СУМ великий ентузіязм, як про це свідчать ось такі вислови в дописах на СУМ-івських сторінках:*

»Хоч подруга Наталка є віком досить молода, своєю промовою зворушила всіх присутніх — навіть найменших сумівців ... Напевно ніхто з нас не забуде її гарячі слова й пам'ятиме їх завжди. Думаю, що після цієї зустрічі ніхто не буде соромитись говорити українською мовою та що будемо горді тим, що наша мета — визволення України ...« (»Голос Молоді«)

Або: ...»Зустрічі з подругою Наталкою я ніколи не забуду. Вона зробила на мене дуже гарне враження, і я вірю, що ми ще стрінемось, але вже на нашій вільній Україні«. (»Ідея і Чин«)

Ці два уривки із слів юних дописувачів свідчать вистачаючг яким корисним і успішним був короткий побут подруги Бандери між сумівцями в Британії.

** Осередок СУМ у Вінніпеґу влаштував, 19 травня 1963 р., традиційний Місяць Юного Сумівця. Імпреза в Інституті »Просвіти« складалася з двох частин: організаційної, що була підсумком внутрішньої праці СУМ з молоддю, та показу художньої самодіяльности юних членів СУМ. Капелян СУМ о. З. Золотий, голова Осередку д. І. Цяпута, представник Крайової Управи СУМ в Канаді д. Т. Нарожняк, булавний відділу Ю. СУМ д. З. Гудима та інші були присутні на цьому святі молоді.*

** Відділ Ю. СУМ у Віндзорі, Канада, в травні ц. р. відзначав своє десятиріччя. В святочній імпрезі, яка відбулася з цієї нагоди, взяли участь голова КУ СУМ в Канаді д-р М. Гута, о. Ю. Габрусевич, голова Осередку СУМ д. П. Мицак та багато інших жертовних членів СУМ і гостей.*

Відділ Ю. СУМ у Віндзорі був заснований 10. 10. 1953 р. Головою Осередку СУМ був тоді д. П. Мицак, а з юнацтвом працювали: д.д. М. Марущак, Скульський, М. Макар, С. Смик, П. Мицак та І. Бакса. Співу навчав д. В. Коростіль, а танців — п. Терлецький і п. Лесюк. Виховниками були: панство Маркусі, проф. І. Юрків, п-і Палащук, д. С. Смик, а від 1958 р. ще й д. І. Мордованець.

** Сумівський день, 7 липня ц. р., в лісовій околиці Шікаго влаштував місцевий Осередок СУМ. Цим днем члени і прихильники СУМ відзначили 50-річчя з дня смерти Лесі Українки, 25-річчя з дня смерти Євгена Коновальця, 30-річчя голоду в Україні та 20-річчя постання АБН. Керував програмою дня д. С. Ґоляш, колишній старшина УПА. До членів СУМ і гостей промовляли: голова Осередку СУМ д. Л. Костелина, голова КУ СУМ в Канаді д-р М. Гута, д. С. Ґоляш та представник ГУ СУМА д-р Куляс. Після офіційної частини свята відбулася ши-*

рока мистецька програма, в якій взяли участь відома оркестра СУМА під керівництвом проф. І. Повалячека та сумівські гуртки мистецької самодіяльности.

** Наприкінці червня, заходами ОУЖ і СУМ у Бельгії, відбулася подорож понад 80 осіб до Санліс у Франції під статую княжни Анни Ярославни, яка 900 років тому була коронована на французький престіл.*

** Осередок СУМ у Дортмунді, Німеччина, відзначив, 23 червня ц. р., роковини трагічної смерти С. Петлюри і Є. Коновальця. От. протосрей Васильчук відправив Богослуження і панахиду. На сходинах реферат прочитав голова Осередку СУМ д. С. Товарницький.*

** Осередок СУМ у Манчестері, Англія, відзначив, 7 липня ц. р., роковини проголошення відновлення української держави актом з 30 червня 1941 р. В програмі святочного зібрання були доповідь, читання документів і посланъ, пісні у виконанні хору »Гомін« і солістів, деклямація віршів тощо. До зібраних промовляв теж голова КУ СУМ у Британії д. Я. Деременда.*

** Осередок СУМА в Янґстовні, ЗДА, бере жваву участь у місцевій українській громадській і культурно-освітній праці. Головою Осередку є д. Леник.*

** Свято української матері влаштував Осередок СУМ у Ромба, Франція, разом з місцевим відділом ОУРФ. Між виконавцями програми свята була теж голова Осередку панна Ірина Кухарчук.*

** Футбольна команда »Крила«, що є гордістю Осередку СУМА в Шікаго, ЗДА, здобула напочатку червня ц. р. перше місце та звання мистця Спілки українських американських спортових товариств півночі ЗДА (СУАСТ-Північ) на 1963 рік. Турнір, з якого »Крила« вийшли переможцем, відбувся в Клівленді з участю 5 українських футбольних команд.*

Здобуте членами СУМ першенство є їхнім другим таким осягом і припало якраз у 10-річчя існування СК СУМА »Крила«. У складі команди »Крила«, керівником якої є д. П. Гнатів, грають: С. Боднар, Я. Куляс, Є. Мандзій, М. Мандзій, О. Думановський, П. Надзікевич, І. Мазуркевич, В. Федчина, М. Куляс, О. Галів, І. Гулик, Є. Андрущишин, В. Абрамюк, Ю. Куляс.

** Осередок СУМ у Льєжі, Бельгія, який існує від 1947 р., належить до найкращих і найактивніших Осередків СУМ у тій країні. Майже всі юні члени СУМ в тому Осередку пройшли курси українознавства і здали іспити I, II і III ступеня. Старші юнаки проходять вищі курси українознавства. При Осередку існує танцювальна група »Верховина«, яка втішається великою популярністю між своїми і чужими глядачами. Успіх у своїй багатогранній роботі Осередок може завдячувати рухливому Комітетові Осередку на чолі з д. М. Хомою, а також своєму опікунові і добродієві — от. деканові Г. Фуканчикові.*

** Осередок СУМ у Міннеаполісі, ЗДА, був співорганізатором свята героїв, яке відбулося там з великим успіхом. В художній частині святочного зібрання виступала місцева струнна оркестра СУМ під керівництвом проф. Р. Ставничого. Головою КО СУМ в Міннеаполісі є д. П. Банаш.*

** Члени Осередку СУМ у Ноттінґамі, Англія, брали ак-*

тивну участь у цьогорічному святкуванні роковин відновлення української державности.

** Професор Г. Ващенко, якому сповнилося 85 років і який являється почесним членом СУМ за його невтомну педагогічну і національно-виховну роботу на користь українській молоді, відвідав табір СУМ у Шонґав, Німеччина, де цього року таборувало коло 300 юнаків і юначок. Кошовий табору д. Р. Дебрицький привітав достойного гостя на спеціяльній збірці таборовиків, після чого юнацтво показувало свої здібности в співі, деклямаціях, танцях і музиці.*

** Жіноча ланка при Осередку СУМ в Монтреалі, Канада, в числі понад 70 членів і під умілим керівництвом п-і С. Шнурівської та співпраці всіх членів добилася великих успіхів на різних відтинках громадського життя. Основним завданням ланки є допомагати місцевому Осередкові СУМ у виховній роботі з молоддю.*

Якби так в інших містах і країнах шановні подруги підхопили цю корисну ініціятиву наших монтреальок!

** 30-го червня у Ванкувері, Канада, відбувся попис юних членів СУМ. При цій нагоді підготовані юнаки і юначки складали Юнацьку обітницю.*

** Ярослав Куляс, заступник голови Осередку СУМА ім. Павлушкова в Шікаґо, ЗДА, і активний довголітній член спортового клюбу СУМА »Крила«, обраний віцепрезидентом »Національної Футбольної Ліґи Шікаґо. Ліґа є найбільшою в ЗДА, бо об'єднує 49 клюбів, які мають 72 діяльні футбольні команди.*

** Юнаки й юначки СУМ з Тамін брали участь, 7 липня 1963 року, в міському святі в м. Шалєт (Бельґія). Танцювальна група юних членів СУМ під керівництвом п. Івахова вивела перед чужинцями декілька українських народніх танців. Їх виступ користувався великою популярністю.*

** Марійка Шмиґа обрана цього року в Нью-Йорку королевою краси СУМА. Її княжнами є Марійка Кіра та Оксана Рожій.*

Конґрес зобов'язує Центральну Управу СУМ виконати запропоновані видавничою Комісією і прийняті Конґресом постанови щодо видавничої діяльности в межах фінансових спроможностей та закликає всі Крайові Управи, всі Осередки СУМ і все членство допомогти Центральній Управі виконати рішення Конґресу у видавничому секторі, розповсюджуючи видання, солідно за них розчислюючись та виконуючи всі доручення Центральної Управи.

(Із Постанов VII. Конґресу СУМ)

Конґрес закликає членство СУМ, а зокрема старше Юнацтво СУМ, включитися у працю на зовнішньому відтинку, шляхом приєднання приятелів для справи української державности та інформації про українську визвольну боротьбу. Тому Конґрес закликає також усі клітини і членство СУМ проводити організовані акції зовнішньо-політичного характеру.

(Із Постанов VII. Конґресу СУМ)

---

† ПОСМЕРТНА ЗГАДКА †

Христина РАДЬО

Віра РАДЬО

П'ятнадцятого червня 1963 року був для нашої громади в Гартфорді, ЗДА, трагічним днем. В тому дні, в трагічному автомобілевому випадку, їдучи на Свято Героїв до Еленвіл, згинули дві наші невиджалувані, багатонадійні юначки СУМА, сестри бл. п. Христина і Віра Радьо.

Христина народилася 20 липня 1945 р. в Німеччині в родині п-ва Радів і вже в 1947 р. дворічною дитиною виїжджає до Бельгії, де в теплому родинному сточенні проводить свої перші дитячі роки. В 1950 році Христина діждалася сестри Віри. В дитячих радощах виростали разом на втіху родичам, веселі, вродливі і добрі юначки.

П-во Раді виїжджають до Америки і замешкують спочатку в Ансонії, а згодом, у 1958 р., шукаючи для дітей і для себе більшої української громади, переїжджають до Гартфорду в стейті Коннектикат. Тут, не гаючи часу, Христя і Віра поринають в українське життя; стають одними з найкращих учениць української »Рідної школи«, вступають в члени Юнацтва СУМА, стають членами танцювальної групи »Тирса«, »Дітей Марії«. Христя співає в українському хорі, а Віра в дитячому хорі. Обидві активні любительки спорту, особливо Віра.

Своєю ревною працею в Юнацтві СУМА, Христина звертає на себе особливу увагу і вже на черговий рік по приїзді до Гартфорду Осередок СУМА висилає її до вишкільного табору для впорядників, після чого вона постійно працює як впорядниця та виконус різні функції в системі місцевого від. Ю. СУМА.

Виховну працю в Юнацтві СУМА трактувала поважно, підготовлялася до неї і останній рік, вже фактично незалежно, вела взірцево рій старших юначок »Мазепинки«. Та праця її не обмежувалася лише до місцевого Відділу, вона часто сповняла функцію впорядниці в таборах юнацтва, а на 4-му Злеті Юнацтва в Еленвіл була наділена функцією Обозної, яку теж сповнила щиро і успішно. Вона також вже два роки підряд помагала організувати групи юнацьких колядників на »Визвольний фонд«. Вона з глибоким розумінням потреби і з охотою брала участь у всіх імпрезах — національних святах. Брала участь в міжнародніх імпрезах, таких як міжнародні виставки і танцювальні виступи на них, та в її доступний спосіб ширила правду про Україну.

Та найзамітнішою була бл. п. Христя своїм добрим характером: спокійна, зрівноважена, завжди усміхнена, точний виконавець обов'язків вона згуртовує біля себе не тільки сумівську молодь, але втішається симпатіями серед пластової молоді. В американській школі, яку цього року кінчала, належала до кількох організацій і своїм характером та поведінкою здобула велику популярність, як людина і як українка, про що найкраще говорять слова, висказані директором тієї школи над гробом, в яких він окреслив її, як дівчину »з найкращим характером«. Як довідуємось, він заснував стипендійний щорічний фонд для учеників в її імені. Про те, що покійна Христя популяризувала добре ім'я України знаємо з багатьох вписів її шкільних товаришок і товаришів у шкільному альбомі, де між іншими знаходимо напис: "You are real credit for Ukraine". Як кандидатка на виховницю в СУМА, працює над собою вперто і послідовно, відмовляючи собі часто користолюбивих вигод.

Віра народилася 30 квітня 1950 року в Бельгії. Веселої вдачі, життєрадісна, взірцева учениця української школи, неменш взірцева сумівка, член роя »Мазепинки«. Як юначка СУМА мріє про те, щоб стати колись виховницею. Більше ніж пересічно фізично справна, гартує себе в спорті, здобуваючи кількакратно відзначення в різних спортових ділянках.

Христя і Віра ... Обидві гарні душею і тілом, життєрадісні, з високими молодечими поривами, належали до тієї української молоді, яку ми справді можемо назвати цвітом і надією народу.

Та не судилось покійним дівчатам дійти до мети. Невблагана смерть скосила передчасно квіти, що лиш почали розцвітати. Вістка про трагедію рознеслась блискавкою по найдальших осередках. Наспівають телеграми співчуття. Прибувають сумівці з далекого Бостону, Нью Йорку й сусідніх осередків, передаючи своїм подругам у далеку дорогу квіти та гарячі молитви. У вечірніх панахидах беруть участь наші уніформовані молодечі організації: СУМА, Пласт, численна українська громадськість, а також шкільна американська молодь.

В день похорону, мимо чудової погоди, панує всюди жалібно-похмурий настрій. Мабуть, в історії української гартфордської громади такого похорону ще не було. Простірна церква не поміщає всіх учасників і тому багато людей мусять стояти коло входу церкви та на тротуарі. В церкві співає хор, якого покійна Христя була членом.

Всеч. о. декан С. Баландюк під час Сл. Божої виголошує дуже зворушливу промову, а на очах присутніх появляються сльози. Виструнчені ряди сумівців і пластунів творять шпалір від престолу надвір, аж до хідника. На їхніх грудях чорніють стяжки — знак загальної жалоби, а очі їхні вогкі від сліз...

Формується колона для супроводу на місце вічного відпочинку наших дорогих подруг. Не легко втримати порядок навіть досвідченим поліцаям. Здавалось, що колоні не буде кінця; чоло її вже давно на цвинтарі, а кінець ще далеко на шляху.

По відправі прощають востанніх наших подруг: дир. школи п. Тейлор, від відділу УККА п. І. Кукіль, від Г.У. СУМА д. С. Гановський, від »Рідної школи« п. Р. Романишин, від осередку СУМА д. П. Шагай, від станиці Пласту п. С. Чайковський, від мистецької групи »Тирса« п. І. Селеман, від ООЧСУ п. О. Рудзінський.

Спіть дорогі подруги вічним сном. Нехай Господь милосердний наділить вас всіма Його ласками за ваші щоденні туземні турботи, а горем прибитим родичам нехай дозволить перенести Його тяжкий хрест терпіння.

Петро Шагай

Центральна Управа СУМ щиро співчувас Шановним Батькам бл. п. Христини і Віри Радів в їхньому горю та висловлює глибокий жаль з приводу передчасного відходу з цього світу наших багатонадійних і працьовитих Подруг.

Під цією знимкою в одній австралійській газеті був такий підпис: »Члени СУМ з Мельбурну приїхали до українців у Ньюбурґу, де буде заснований осередок СУМ«.

І. КАЛИНЕНКО

БИТВА ПІД МАРАТОНОМ

Степанові Бандері

Як Олімпійських грищ сміливі змаги
Загартували греків духа і тіла,
Із Азії стерв'ятників ватаги
Нахлинули на маратонські поля.

Як гураґан фіялкові на трави,
На гелленську красу упала сила ратна
На персів, Лімпія і зрадників орави
Геройські станули Атени й Спарта.

Двигнулась це Свобода проти Рабства властні
І Ум ясний на Пітьми чорний яд,
Великий Мільтіяд — на Дарія загин.

Московіе! Твої загарбницькії снасті
Вже шарпає Вкраїнський Мільтіяд,
На новий Маратон його нас кличе чин!

Вас. ДУБИНА

В Е С Н А

Весна спустилась радісною
[пташкою
Біля мого привітного вікна.
І пахне день духм'яною
[ромашкою
І край встає леґендою у снах.

Я прокидаюсь і уже пригадую
Як біля Буга я весну стрічав . . .
Немов біжу зеленою левадою
По оксамиті теплім ранніх трав.

Задиханий спиняюсь під
[березою —
Я з неї соку в глечик наточу . . .
Веселкою немов би підперезані,
Потіють небеса після дощу.

Кульбаби жовті вогники між
[травами
Порозставляла мрійниця —
[весна,
Фіялки під кущами кучерявими
Розплющилися радісно від сна.

І птиці повертаються із ірію,
Мов друзі мої славні із доріг.
Я висоту до них очима міряю
І ніби хочу перегнати їх.

І борознами теплими глибокими
Сліди весна у серці залиша,
І повнеться березовими соками
М'ятежна юність і ясна душа.

ПРОВІСНИК ПЕРЕМОГИ

Василь БАРКА

В той час стояла найчорніша духова ніч на світі: з її владичними примарами. Розбійницька імперія Риму, залізно організована як безжалісний рабовласник, і скріплена прекрасно розробленим кодексом законів і судівництвом, — зробилася володаркою »земного круга«.

Не було б сили, що могла б перемогти її легіони: вони справді крушили народи, мов металічний жезл — горшки.

Не було також і жодної мерзоти, найбридкішої, яка не гніздилася б в житті імперії, пекельною гнилизною заражуючи світ.

Під поганською кормигою її нидів і вибраний народ Божий. Але і він терпів свою ніч, бо розпорядниками життя стали ті, що вводили гріх. Як сказав Бог через пророка Єремію: »Я поставив його серед народів, і навкруг нього землі. А він поступив проти настановлень моїх, — нечестивіше від поган« . . .

І тоді, після пророків, праведних як ангели, але страшно помордованих, або зацькованих і вигнаних, — приходить Пресвятий Божий, через якого створені небо ангелів і земний світ. Він — Творець всякого світла і всякого життя. Прийшов Він: освітив благодаттю і викупив кров'ю своєю і смертю на хресті — ввесь рід людський. Вивів з погибельної приречности і подарував небесну долю.

З ним поступлено ще жорстокіше, ніж з пророками. Так повеліли »змії, породження єхидниці«: фарисеї, книжники і саддукеї, ті, про яких сказано: »Вожді сліпі, що відніжуєте комаря, а верблюда проковтуєте«.

Супроти них Син Божий, що, замість духовної ночі, поставив небесний день своєю присутністю, — послав речників правди: »Ось я посилаю до Вас пророків і мудрих, і книжників«. І сказав наперед, що і вони будуть розп'яті і помордовані.

Наймудрішим серед них був Павло з Тарсу, справді — носій меча духовного: супроти своїх духів злоби і примар ночі, що знов запанувала. Довгими роками Павло вчився у Гамаліїла, »слави закону«, наставника при Єрусалимському храмі. Він сам спершу грізно переслідував уч-

нів Христа, а потім був навернений »сокрушаючою силою милости Божої«. Говорив багатьма мовами і знав досконало книжні скарби народів. Але — не в цьому його сила. Він мав світло богомудрости від Христа, бо був »посудиною вибраною«: носити ім'я Його — перед язичниками, царями і синами Ізраїля.

Дрібний на зріст, лисий, з бородою, але обличчя його — дивної духової краси. Трудився тяжко для щоденного шматка хліба: шив шатра. Навколо нього завжди »приплив народу«. Переслідуваний день і ніч, каменований на смерть і чудом віджилий, бичований кривавo, киданий хвилями після кораблекрушення і терзаний на судах, зрештою повезений в Рим, де, після довгочасного ув'язнення — на ланцюгу в льоху, його виведено за місто і відсічено голову мечем: ось шлях його провідницького життя.

Він, первовиховний апостол, скрізь мандрує і наставляє в істині Євангелії; будує громади Христові і висвячує їм священиків; руйнує поганство з його капищами й ідолами, і чудесно оздоровляє смертно недужих. Від Арарату до Піренеїв прослалася арена його подвигу. Він її сходив і просвітив на ній язичників, вирвавши їх з влади диявола і вернувши до Бога.

Павлові послання, звернені до Церков, які він створив для Христа, складають скарбницю світла: нею наснажилося також і серце народу українського. Це — той »Апостол«, який продовж тисячоліття читають щонеділі в наших церквах для вірних і вони припадають до нього, як птахи до джерела. Він виховав душу України — у святому добрі і вічній правді. Не було більшого меченосця духовного — войовника для істини євангельської, ніж Павло. І його меч був, справді, як промінь огненний, що від нього тремтіла вся тодішня ніч. — Тепер — теж.

І тепер висміюють святе полум'я його науки, що мов судний стовп, стануло на межі вічного дня і вічної ночі. Поки буде зневажана його мудрість, пануватиме знидіння під нічними примарами і кормигами. Будемо згадувати могутніх державців: Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, Петра Сагайдачного і не розумітимемо справжнього джерела їх величі і перемоги, яка була дана їм за їхню любов і послух науці Христа, повної світла істини та благодаті.

КЕРІВНИКИ СУМ НА ВСІХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЩАБЛЯХ І У ВСІХ КРАЇНАХ, ПРИСИЛАЙТЕ ДО РЕДАКЦІЇ »АВАНГАРДУ« ПО ОДНІЙ КОПІЇ ТЕКСТУ ДОПОВІДЕЙ, ПРОМОВ, ЛЕКЦІЙ ТОЩО, ПРОЧИТАНИХ ВАМИ АБО ІНШИМИ ОСОБАМИ НА ЗДВИГАХ, КОНФЕРЕНЦІЯХ, ЗБОРАХ ТА ІНШИХ ІМПРЕЗАХ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ!

КИЇВ І ЛЬВІВ

(Для української молоді, що народилась, виросла і виховалася на еміґрації)

Київ — столиця України. В боротьбі за національну самостійну і незалежну Українську Державу нашим гаслом є: »*Через Київ до Львова, через Львів до Києва!*« Не може бути соборної Української Держави, якщо Київ буде вільний, а Львів під окупацією чужинців, і навпаки.

Київ — не тільки столиця, але і важливий політичний, економічний, науковий і культурний центр України. Київ — великий вузол залізничних і автомобілевих шляхів, річковий порт на Дніпрі, аеропорт. В складі СССР, поневолений Москвою Київ є третім містом (після Москви і Ленінграду) за кількістю населення і перше серед усіх міст України. За переписом 1897 року в Києві налічувалось 247,7 тис. населення, 1926 року — 513,6 тис., 1939 р. — 847 тис., 1959 р. — 1.104 тис., тепер приблизно 1,3 млн. населення. Територія, на якій розташувався Київ, на 1-го січня 1962 року становила 71.700 га. (Гектар = 10.000 квадр. метр.).

Під большевицькою окупацією місто поділяється на такі міські райони: Дарницький, Жовтневий, Залізничний, Ленінський, Московський, Печерський, Подільський, Радянський, Шевченківський.

Віддаль залізницею від Києва до Львова — 606 км.

Київ — одне з найстародавніших і найкращих міст України. Розташований на мальовничих берегах середньої течії Дніпра, нижче від гирла Десни, на межі Полісся та лісостепової зони. Головна частина міста лежить на високому правому березі Дніпра, який густою сіткою ярів, балок та долин невеличких річок розчленований на окремі височини (Печерська, Старокиївська, Батиєва, Фролівська, Щекавицька та ін.), менша частина Києва лежить на низовинному лівому березі Дніпра. (Дарницький район). Клімат міста помірно континентальний, м'який. Пересічна річна температура повітря +7,2 ступ., пересічна температура найтеплішого місяця (липень) +19,5 ступ., найхолоднішого (січень) —5,8 ступенів нижче зеро. Влітку температура іноді досягає +40 ступ. тепла, а взимку —34 ступ. нижче зеро. Такі температури для Києва бувають виняткові і повторюються не кожного року.

Природня рослинність столиці України — це сосново-широколистяні та дубово-грабові ліси. Загальна площа зелених насаджень міста близько 46 тис. га. Столиця України оточена суцільним поясом зеленини: на сході — Броварським лісом, на південному сході — Голосіївським лісопарком і лісовими масивами Кончі-Заспи, на заході — Боярським та Святошинськими лісами, на півночі — лісовими масивами Пущі-Водиці.

Як стверджують історики, перші людські поселення на території сучасного Києва з'явились в часи пізнього палеоліту. За часів неоліту виявлено поселення людей на теперішній Пріорці, Оболоні, біля Микола-

ївської Слобідки, на Лисій Горі, Слом'янці, Совках, в печерах на правому березі Дніпра та в інших місцях. Стародавнє населення значно збільшилось за мідного і бронзового віків (3-тє — початок 1-го тисячоліття до Христа), коли на території Києва жили племена трипільської культури. Трипільські поселення виявлено на кручах правого берега Дніпра, на горах Киселівці, Старокиївській, в Голосієві, Корчуватому, Дарниці та ін.

В період раннього залізного віку (8-3 стол. до Хр.) в районі сучасного Києва жили місцеві осілі землеробсько-скотарські українські племена. Ці племена підтримували торговельні зв'язки з скитськими кочовими племенами та з грецькими античними містами-колоніями північного Чорномор'я.

Незадовго до нашої ери на території сучасного Києва виникають поселення, з яких найзначнішим було укріплення на Старокиївській горі. Поселення такого типу існували також на горі Киселівці, на Подолі. Знайдені тут залізообробні, гончарні, ювелірні вироби, римські монети свідчать про перетворення цих поселень в торговельно-ремісничий центр.

Найдавніша писемна згадка про Київ є в українському (староруському) літописі »Повісті временних літ« про заснування міста на початку 12 стол. трьома братами — Кием, Щеком і Хоривом, які стояли на чолі тогочасних племен. Кий жив на Старокиївській горі, Щек — на горі Щекавиці, Хорив — на горі Хоревиці (Киселівці). Пізніше вони збудували укріплене городище на Старокиївській горі, назвавши його на честь старшого брата, Києвом. Відтоді Київ, за свідченням літопису, став резиденцією (місцем перебування) стародавніх українських князів. Літопис відображає історичний факт існування трьох поселень, з яких згодом утворилася столиця України. Давньоукраїнський літопис про збудування Києва (Куара) в країні племен полуні містить літопис вірменського хронікаря 7 стол. Зеноба Глака. У візантійських хроніках Київ названо Самбатос, який вперше згадується 559 року в одному з візантійських написів. Під назвою Данапарштадт Київ згадується в стародавньому (9-10 стол.) скандинавському фольклорі. Цінні відомості про Київ подають також у своїх літописах арабські географи 9-10 стол. Ібн-Хордадбег, Масуді, арабський письменник Ібн- Фадлан, візантійський імператор Константин VII Багрянородний, німецькі хронікарі 11 стол. та інші. За сучасними дослідами, час заснування Києва і життя Кия визначаються не пізніше як серединою 1-го тисячоліття нашої ери.

Із створенням, наприкінці 9-го стол., держави — Київської Руси — Київ став її політичним центром. Встановлюються широкі зовнішньополітичні і торговельні зв'язки з Візантією, Багдадським каліфатом, Грузією, Вірменією, Польщею, Німеччиною, Францією, Англією, Данією, Швецією та іншими країнами. З Московщиною в ті часи Київ не мав ніяких стосунків. В 988-989 рр. український князь Володимир Святославич (святий) запровадив в Україні християнство. В 10-12 стол. Київ був найбільшим ремісничим і торговельним центром Української держави, одним з великих міст Европи. Вироби київських майстрів розходились по всій країні

і на заході. Через Київ лежали важливі торговельні шляхи — »з варяг у греки«, із Західньої Европи в Азію. Велику ролю відігравав Київ у культурному житті Української держави. Високого рівня досягли письменство і освіта, існували школи, бібліотеки. Розвивалися архітектура, живопис. У Києві створено перший давньоукраїнський кодекс законів »Руська Правда«.

В грудні 1240 року, не зважаючи на героїчну оборону жителів, Київ був захоплений і зруйнований татаро-монгольськими військами хана Батия. Населення міста знищене. Після 1240 року в Києві володіли залежні від татарської Золотої Орди українські князі. Близько 1362 р. місто захопила Литовська держава. Припинення на деякий час грабіжницьких наскоків татарських орд, відтиснутих литовськими військами з Придніпров'я до берегів Озівського та Чорного морів, певною мірою позитивно позначилося на дальшому розвиткові Києва. Але окупаційна політика національних і релігійних утисків, що проводилася великокнязівським литовським урядом, викликала в 15-му стол. низку повстань українського населення, в яких активну участь брали кияни. Напр., литовські війська були розгромлені киянами поблизу міста в 1436 році; на початку 1471 року кияни виступили збройно проти литовського воєводи М. Гаштова; проти литовського панування українці виступили і в 1481 році. Вислідом численних українських повстань проти литовської окупації було те, що литовський уряд змушений був 1494-97 рр. надати Києву *магдебурське право*. Київські торгівці в 1565 р. дістали право безмитної торгівлі в містах Литовської держави.

З укладенням Люблинської унії 1569 р. Київ підпав під владу Польщі. Населення Києва брало активну участь у національно-визвольній боротьбі проти гніту чужинців та польських загарбників. В 1592 році український повстанський загін, до складу якого належала велика кількість киян, заволодів Київським замком. Населення Києва брало активну участь у селянсько-козацькому повстанні проти окупанта під проводом С. Наливайка (1594-96 рр.). З організацією в 1615 р. Київського братства, Київ став центром боротьби проти польської окупації. Одначе, не зважаючи на тяжкий гніт литовських і польських окупантів, Київ у другій половині 14-го і 1-ій половині 17-го століть відіграв ролю головного центру в Україні в торгівлі та ремісничого виробництва, зокрема на Придніпров'ї. Київські купці вели торгівлю переважно з країнами Західньої Европи, Кримським ханатом, Туреччиною, Персією, Грецією та ін. державами. В цей час у місті появляються й московські купці. Ще в 10-12 стол. у Києві перебували західні амбасадори, а українські князі здійснювали активні дипломатичні стосунки із державами Західньої Европи, Азії і арабськими державами.

В червні 1648 року українські війська вигнали з Києва польських загарбників, а 23 грудня кияни урочисто зустрічали Гетьмана України Богдана Хмельницького, який повернувся після переможного походу з-під Замостя.

1654 року між Україною і Московщиною укладено рівноправний державний договір, який згодом остання віроломно порушила і загарбала Україну. 1797 року московський царський уряд утворив в Україні Київ-

ську губернію і Київ, столиця України, став губернським містом »Росії«, а згодом — адміністративним центром Південно-Західнього краю. Окупаційний режим Московщини в Україні щороку зміцнювався. Москалі вивозили з Києва українські культурні цінности, запроторювали українське населення, грабували багатства України, привласнили українську назву Русь, перетворивши її на »Росію«. У грудні 1845 — січні 1846 року в Києві було засновано Кирило-Методіївське Братство. Царський уряд розгромив Братство в 1847 році.

1864 року в Києві з'явилися великі промислові підприємства, зокрема завод Арсенал. Від того часу промисловість Києва почала швидко розвиватися, переважно харчова і машинобудівельна. Після побудови Києво-Одеської та Києво-Воронізької доріг у 70-х рр. 19 стол. і появою на Дніпрі пароплавства Київ став важливим транспортовим вузлом.

У 19-му стол. столиця України відіграла значну ролю у розвитку української культури.

В період революції 1905-07 років Київ став головним центром визвольного руху в Україні, який був спрямований на відокремлення України від Московщини та перетворення України в самостійну соборну Українську Державу. Але проти цього виступали московсько-большевицькі зайди, які займалися провокаціями, таємно співпрацюючи з царською охранкою в Києві. За часів лютневої революції 1917 року Київ виступив за цілковите відокремлення України від Московщини. Українське населення створило власний національний уряд України — Центральну Раду. 29 січня 1918 року московські зайди-большевики спровокували збройне повстання проти Центральної Ради. Москва оголосила Україні війну. Вона точилася аж до кінця 1921 року, у висліді якої московська червона орда загарбала Київ і майже всю Україну. Столицею т. зв. Радянської України Москва оголосила м. Харків. На 12 з'їзді т. зв. КП(б)У, під тиском революційно-визвольної боротьби українського народу, спрямованої проти московської окупації, було ухвалено про перенесення столиці України з м. Харкова до Києва. Почалася т. зв. московська індустріялізація міста. Будувалися нові підприємства, переважно мілітарного значення або такі, що виробляли сировину і напівфабрикати для підприємств Московщини. На початку совєтсько-німецької війни 1941-45 рр. з Києва були евакуйовані на схід СССР сотні підприємств, учбові заклади, наукові інститути тощо.

Відступаючи, московські окупанти підмінували в Києві радіомінами 800 промислових будинків, більше ніж 40% житлової площі. За два тижні після окупації його німецькими військами у Києві сталися величезні вибухи, наслідком яких зруйновано цілковито Хрещатик (головна вулиця Києва), Прорізна, Велика Васильківська, Інститутська, Олександрівська, бульвар Шевченка та багато інших. Большевики підірвали Київську Лавру, Софіївський собор, багато манастирів, наукових інститутів, обидва мости через Дніпро, залізниці тощо.

6-го листопада 1944 р. московсько-большевицькі війська знову захопили Київ.

Сьогодні Київ — великий промисловий центр України. На підприємствах та промислових закладах Києва тепер працює понад 700 тис. робітників-киян.

130 київських підприємств підпорядковано т. зв. раднаргоспові. До 1917 року найбільшу питому вагу в промисловому виробництві Києва займала харчова промисловість. Тепер найбільше продукції дають: машинобудування і металообробка (32,1%), легка і харчова промисловість (40%), інша промисловість (27,9%). Серед галузей машинобудування виділяються: приладобудування (складна електровимірювальна апаратура, контрольно-вимірювальні прилади, засоби автоматики тощо), яке виробляє понад 50% продукції цієї галузі в Україні; транспортне машинобудування (річкові судна, трамваї, мотоцикли та ін.); верстатобудування (автоматичні та напівавтоматичні верстати, автоматичні верстатові лінії); будівельно-шляхове (екскаватори, баштові крани); хемічне машинобудування; виробництво устаткувань для підприємств легкої, харчової та інших галузей промисловості; електротехнічне устаткування.

Найбільші київські підприємства: завод верстатів-автоматів, »Укркабель«, »Ленінська кузня«, »Большевик«, »Червоний екскаватор«, мотоциклетний завод, »Точелектроприлад«, »Транссигнал«; завод реле- і автоматики, Дарницький вагоно-ремонтний завод, комбінат штучного волокна, фармацевтичний, лісохемічний, стиснених газів, лаків, фарб, фотореактивів, фотоапаратури, »Червоний ґумовик«, регенератно-ґумовий, поліграфічний заводи, 4-а поліграфічна фабрика, поліграфічний комбінат, деревообробний комбінат, мебльова фабрика, фанерний завод, заводи керамічних блоків, асфальто-бетонний, залізобетонних виробів.

Головні київські підприємства легкої та харчової промисловості: Київський і Дарницький шовкові комбінати, бавовняно-прядильна фабрика, 3 взуттєві фабрики (1, 4 та 6-а), кравецькі фабрики, трикотажна фабрика, кондитерська, макаронна, м'ясо-молочні комбінати, виноробний і лікерно-горілчаний заводи, завод шампанських вин, тютюнові фабрики.

Київ — великий вузол залізничних, водних, повітряних магістралей і автошляхів. Найбільше значення має залізничний транспорт. Київський залізничний вузол має такі станції, як Дарниця, Київ-Московська, Київ-Пасажирський, Пост-Волинський, Київ-Петрівка, Сирець, Печерськ і ін.

Електрифіковані такі залізничні секції: Київ-Фастів, Київ-Бровари, Київ-Клавдієве.

Подав А. М.
(Далі буде)

С О Н

В невесело-радісному сні,
Знову Ти наснилася мені.

Наче я на березі Дністра,
Там, де моя матінка стара.

Де дитячі розгубив сліди,
Де в житті набрався я біди.

Де лютує дикий вітровій,
Поворот затримуючи мій.

Де із смутку висохла ріка,
Там, де щастя від людей втіка.

Пробудився, страшно навіть в сні
Побувати в рідній стороні.

Чужина, і я радію знов,
Що у сні додому не дійшов.

Вас. ДУБИНА

НАШ МУЗИЧНИЙ КОНКУРС

З жалем мусимо повідомити, що на проголошений нами конкурс на музику до вибраної нами пісні для молоді відгукнувся ділом тільки один-одинокий пан С. Ковалів з Англії. Це, між іншим, показує в практиці, як досвідчені й початкуючі українські музики на чужині цікавляться потребами української молоді.

Нижче друкується музику (ноти) п. С. Коваліва до слів п. Л. Пилипенка. Панові С. Ковалеву щиро дякуємо за участь в нашому конкурсі.

Редакція »Авангарду«

Слова **Л. Пилипенка**
музика **С. Коваліва**

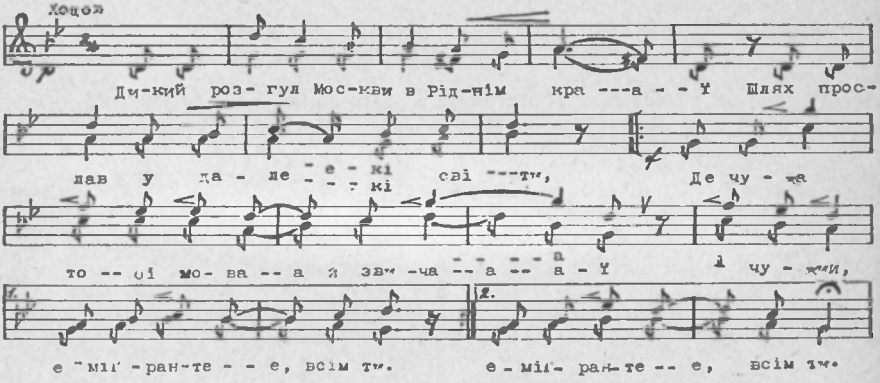

ЕМІҐРАНТ

Дикий розгул Москви в Рідним Краї
Шлях прослав у далекі світи,
Де чужа тобі мова й звичаї
І чужий, еміґранте, всім ти.

Ні колючі дроти, ні запори
Переповнених вкрай таборів
Не зломили в тобі дух відпори,
Що уперто до волі стремів.

Через тебе позбулись спокою
Ті, що п'яні від крові в Кремлі,
Що полюють ввесь час за тобою
Навіть в вільній не їхній землі.

Хоч повитеє серце журбою,
Та кріпися в чужій стороні;
Ще потрібний ти будеш до бою,
Як настануть рішаючі дні.

Ти боровся зі злом Московщини,
То ж і тут своїх сил не жалій:
За нарід свій і честь Батьківщини
Сміло йди проти ворога в бій!

Лев Нилипенко

З'їзд українських студентів в Европі

В днях 19-21 квітня цього року відбувся в Парижі установчий з'їзд-конґрес Союзу Українських Студентів в Европі.

З огляду на повне завмирання українського студентського руху в Европі останніми роками, першою метою з'їзду було дати змогу українським студентам з різних европейських осередків зустрітися, себе пізнати, обмінятися думками і вирішити, в який спосіб відновити студентську діяльність на терені Европи.

Дальшою метою з'їзду було творення европейської організації Українського Студентства для координації праці окремих громад.

В з'їзді взяло участь 34 студентів і 6 середньошкільників останніх кляс ґімназії з таких країн: Франція (Париж) — 13, Франція (провінція) — 7, Бельгія — 6, Німеччина — 6, Австрія — 5, Великобрітанія — 2, Швайцарія — 1.

Загальне обговорення проблематики Українського Студентства відбулося у формі дискусії на підставі трьох доповідей. Треба зазначити, що всі присутні брали активну участь в дискусії, навіть ті, котрі слабо володіли українською мовою, а порушені проблеми викликали стільки зацікавлення, що довелося кількакратно переривати дискусію з огляду на брак часу.

Беручи до уваги, що в загальному учасники були дуже молоді — роджені під час війни, або навіть і по війні, — такий об'яв можна вважати за дуже позитивний.

Першу доповідь на тему »Сучасні проблеми українського студентства у вільному світі« виголосив Р. Сербин (Париж).

З доповіді й думок, висловлених у дискусії, витворюється образ сучасного українського студентства.

Нова ґенерація студентів, народжена або принаймні вихована на Заході зросла серед нормальних обставин країни поселення. Вона не має комплексів людини, відірваної від рідної землі, які пригнічували повоєнних українських студентів. Вона частково засвоїла західній спосіб думання і зацікавлення чужинецького оточення, в якому постійно перебуває. Головноправність ідеї, яка керувала діяльністю попереднього покоління, для неї вже не існує. Позбавлена матеріяльного контакту з українською територією, вона ставить собі питання свого національного існування — і головно цим відрізняється від своїх попередників.

Оточення прибраної батьківщини має дуже сильний вплив: виховання в школі, постійне чужинецьке товариство надають українській молоді інший спосіб думання, інший погляд на різні проблеми.

Позитивні наслідки цього впливу — поширення світогляду, збагачення знання іншої культури і кращий підхід до місцевого населення. Ставши громадянином країни поселення, можна зайняти високі функції в різних ділянках політичного чи культурного життя і тим ро-

бити корисну працю для України. Ми повинні в наших студіях, а далі в професійному житті старатися досягнути якнайбільше успіхів, щоб добитися до тих високих функцій.

Зате ми постійно є під загрозою асиміляції.

Вплив еміґраційно-українського середовища проявляється в першу чергу в родині. Збереження українського духа залежить у великій мірі від родинної атмосфери.

Церква й проблема вічности, з якою вона пов'язана, відіграє теж дуже важливу ролю.

Громадські організації завершують цей вплив. Вони можуть відограти дуже позитивну ролю, дати ціль вихованню набутому в родині. Проте, коли йдеться про організації партійного характеру, можна помітити, що молоде покоління ними менше цікавиться.

Це можна пояснити тим, що воно мало ознайомлене з подробицями історії партій, не розуміє поділів і часто відходить від українського життя лише тому, що бачить у ньому майже виключно партійні міжусобиці.

Коли еміґраційно-український вплив доходить до крайности, він може довести до створення українського ґетто.

У всіх інших випадках ми повинні плекати наше українство й бути гордими, що ми українці, бо це нас збагачує: ми маємо можливість засвоїти дві культури: свою власну, й культуру прибраної батьківщини. Більше того, ми маємо змогу пізнати безліч інших країн, бо маємо спільну мову з українцями, які в них живуть . . .

Г. Панчук виголосив 2-гу доповідь на тему: »Федерація, її юридична структура, її змисл існування«.

Він виявив потребу створення Союзу Українських Студентів в рамках перебудови ЦеСУС-у. Дотепер правними членами ЦеСУС-у були такі крайові об'єднання, як СУСТА (в ЗДА) чи СУСК (в Канаді), НАСУС (в Бельгії), чи Українська Студентська Громада в Парижі. Тепер членство кожного об'єднання на терені Европи значно зменшилося. Немає чисельної рівноваги в ЦеСУС-і супроти заокеанських організацій. Тому потрібна координаційна організація, яка об'єднувала б усі крайові організації в Европі, і яка належала б безпосередньо до ЦеСУС-у на рівні СУСТА чи СУСК-у.

Мета й можливості праці такої організації були намічені в загальній дискусії.

Крім найважливішого завдання, а саме: з'єднати всіх студентів Европи й координувати їхню працю, висунено такі проєкти:

— Заохочувати молодь до студій, особливо ж українознавчих.

— Створити комісію для виправлення помилок відносно української справи в чужинецькій пресі.

— Дати можливість студентам набути добре знання українознавства.

— Зібрати інформації про студії й стипендії в кожній країні, щоб сприяти обмінам студентів.

Третю доповідь виголосив І. Мигул на тему: »Місцеві студентські організації. Їхня інтеграція в громадське життя«.

Він пояснив структуру елементарної студентської клітини. Загальна дискусія була присвячена можливостям праці такої клітини. Крім зайнять клясичного типу (доповіді, прогулянки, заохочування молоді до студій, співпраця з молодечими організаціями) звернено увагу

на те, що студентська громада мусить бути потенціялом українознавства. Для цього необхідна праця над собою в ділянці українознавства, а відтак інформаційна праця серед чужинців про дійсний стан в Україні, переклади українських книжок на чужі мови і складення списка українознавчих книжок чужими мовами.

Друга частина з'їзду була присвячена створенню Союзу Українських Студентів в Европі (СУСЕ).

З огляду на те, що в з'їзді брали участь лише два правні студентські об'єднання, прийняти федеративну структуру було неможливо, так, що за прийнятим статутом, члени, які не об'єднані в громадах, належать безпосередньо до СУСЕ і кожний фізичний член має право голосу на один голос.

Першу Управу СУСЕ обрано в такому складі: Голова — Ф. Татарчук (Париж), перший заступник голови — Г. Панчук (Лювен), заст. голови: К. Угрин (Париж), О. Репетило (Париж), І. Войтович (Мюнхен), Т. Ґрос (Відень), генеральний секретар М. Маслов (Париж), фінансовий референт І. Охримович (Лювен), референт зовнішніх зв'язків Б. Чепак (Мюнхен), культурно-освітній референт І. Гнатишин (Відень). Управу обрано на рік зв'язків О. Репетило. Контрольна Комісія: Голова — Є. Гунько (Мюнхен), члени: В. Іванович (Відень), Р. Сербин (Париж), заступники членів: Лук'янович М. (Ірляндія), Пужай В. (Бельгія). Товариський Суд: Голова — О. Субтельний (Відень), члени: Т. Кремінь (Франція), В. Ґеник (Франція). Заступники членів: О. Сацюк (Бельгія), П. Остапчук

Танцювальна група при Осередку СУМА в Акроні, Огайо, ЗДА.

VI-ий Конґрес СУСТА

В днях 6-7 липня 1963 р. в Клівленді відбувся VI-ий Конґрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки, в якому взяли участь 61 умандатований делеґат та коло 100 гостей. Конґресом керувала Президія в складі: Константин Савчук (Нью-Йорк, голова), Богдан Сацюк (Шікаґо, 1-ий заступник), Андрій Масюк (Філядельфія, 2-ий заступник), Таня Цибик (Ньюарк) і Оксана Богачевська (Філядельфія), секретарки.

Одною з точок програми Конґресу була доповідь д-ра Зенона Винницького, одного з основоположників СУСТА, котрий накреслив присутнім початки творення нашого союзу. Треба рівнож відмітити ще кілька моментів VI-го Конґресу: звіт уступаючого голови В. Прибили, звіт голови Контрольної Комісії К. Лавчука, дискусія над справою ЦЕСУС-у, котру референував делеґатам голова ЦЕСУС-у Є. Гановський, дискусія над Фондом Катедри Українознавства, що його очолює С. Хемич, та вибір керівних органів СУСТА. Нову Управу на 1963/1965 рр. очолив Б. Футей, Контрольну Комісію — М. Пришляк, а Товариський Суд — К. Савчук.

У час Конґресу відбувся рівнож бенкет з нагоди 10-річчя СУСТА, на якім д-р В. Шандор виголосив промову, подавши напрямні для українських студентів у їхній праці для України.

На шостому конґресі СУСТА було заторкнено цілий ряд актуальних, пекучих проблем як щодо сучасної діяльности українського студентства, так і його завдання на майбутнє. Вступне слово голови СУСТА п. Д. Прибили до учасників конґресу стало напрямною для майбутньої праці студентства. Він між іншим сказав:

»В цілій історії українського студентства ми, студенти були, є та будемо основною опорою нашої національної і всесвітньої спільноти.

Зосереджені над книжкою, над проблемами науки і зацікавлені боротьбою з ворогами доброго і вільного імени України, свідомі потреби праці для добра українського народу, ми — студенти — мусимо стати гідними, відданими справі, воїнами у боротьбі за вільну, соборну самостійну і могутню Українську Державу.

. . . Ми часто не погоджуємося з тим, що бачимо. Ми боремося швидко й певно змінити та збудувати новий правопорядок у світі. Темп модерного розвитку збільшується і почвірно розвивається.

Українська студентська молодь 60-х років прагне до завершення солідарности і спів-

---

(Відень). Управу вибрано на рік зі зобов'язанням скликати до року новий З'їзд.

В неділю, 21 квітня, відвідавши могилу Головного Отамана Симона Петлюри, студенти відбули зустріч з українським громадянством.

В кінцевім слові С. Сербин звернувся до громадянства за порадами і допомогою. В нас доброї волі багато, сказав він, але практики дуже мало. В нашій майбутній діяльності співпраця зі старшими нам буде необхідною.

Управа СУСЕ

праці *всіх для всіх*, здійснюючи заповіт генія, пробудителя Т. Шевченка:

Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата,
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.

Відповідаємо закликом до українського студентства та до українців цілого світу: Працюймо на користь України і йдім одним шляхом до спільної перемоги!«

У постановах та резолюціях шостого конґресу СУСТА накреслено цілу низку практичних заходів до поліпшення діяльности Союзу в найрізноманітніших ділянках життя, а головно прийнято рішення посилити зовнішні зв'язки українського студентства з студентськими чужинецькими організаціями, дбати про збільшення числа молодих українців, які б студіювали науки в вищих школах, щільніше нав'язати зв'язки з середньошкільною молоддю та стати їй в допомозі як щодо науки, так і громадсько-організаційної праці. В питаннях ідеології конґрес одностайно висловився, що СУСТА стоїть на позиціях ідеалістичної християнської науки; виступає проти всякого поневолення народів народами, проти переслідування прав людини і народів, рас, релігії, за встановлення на землі порядку й справедливости за принципом національного самовизначення всіх народів, у тому за відвоювання і встановлення Української Самостійної Держави.

Окрему частину своїх постанов конґрес присвятив боротьбі з комуністичною загрозою, яка висить над цілим світом. *(пв)*

Фраґмент із здвигу СУМ у Бельгії, який відбувся під кінець літнього таборування.

Зустріч ТУСМ-у ім. М. Міхновського

27-28 липня 1963 р. на оселі СУМА в Елленвіл, відбулася друга з ряду зустріч ТУСМ-у, на яку прибуло коло 30 членів з осередків діяльности Нью-Йорку, Філядельфії і Ньюарку. Надзвичайно цікава програма зустрічі складалася з трьох частин: гутірка, яка відбулася в суботу, та дві доповіді — д-ра П. Мірчука та мґ-ра К. Савчука. Доповіді відбулися в неділю.

Після вступного слова голови ТУСМ-у інж. О. Кульчицького відбулася гутірка на тему: »Міжнародні події і українська визвольна політика«, в котрому брали участь Марійка Груха (Нью-Йорк), Зірка Колінко і Аскольд Скальський (Філядельфія), Квітка Семанишин (Ньюарк) та мґр. А. Бедрій, який надзвичайно вміло та цікаво керував зустріччю та ясно з'ясовував проблеми, які під час неї були порушені. Зустріч мала на меті скласти уяву про те, як члени ТУСМ-у ставляться та реаґують на міжнародні події, особливо ті події, які можуть мати вплив на ситуацію в Україні і взагалі на українську справу.

Під час дискусій порушено ряд питань, між іншим конфлікт між Пекіном і Москвою, політику Ватикану щодо СССР, неприхильну американську політику щодо визволення України, знищення комуно-російської імперії тощо. Цікаві були не тільки питання, поставлені керівникам гутірки, але й відповіді та погляди дискутантів на ті міжнародні події.

Доповідь д-ра П. Мірчука »У 80-ліття д-ра Дмитра Донцова« учасники зустрічі заслухали з увагою. Спочатку доповідач подав короткий життєпис Донцова, а опісля перейшов до обговорення творів та провідних ідей тої людини, котра мала такий великий вплив на формування українських провідників кількох поколінь. Очевидно, доповідач не міг за такий короткий час обговорити всі ідеї, котрі Донцов пропаґував з часу студентського з'їзду в 1913 році, але він подав слухачам ті ідеї, котрими кожний теперішній українець живе: самостійність і незалежність української держави, приналежність України до Заходу, безкомпромісова українська боротьба проти Москви — царської чи большевицької; плекання активної творчої еліти-меншости, яка повинна вести український народ до його мети — самостійности; далі — значення волі, яка відіграватиме велику ролю в боротьбі за державність. Д-р Мірчук подав ті провідні ідеї Донцова в контексті його творів: »Націоналізм«, »Підстави нашої політики«, »Де шукати наших традицій« і т. д.

Доповідь д-ра П. Мірчука тим більше була цікава й цінна, що вона була об'єктивна. Доповідач не тільки висвітлив позитивний вклад Донцова в ідеологію українського націоналізму, але й подав деякі його неґативні сторінки.

В дискусії після доповіді було заторкнено кілька цікавих питань.

Друга доповідь мґ-ра К. Савчука на тему »Короткий огляд ідеологічних заложень ТУСМ-у та їх практичне застосування в товаристві« була пов'язана з до-

Про умови одержання студійної допомоги

Про умови призначування допомоги КоДУС-ом повідомляється зацікавлених щороку через українську пресу, студентські об'єднання і представництва КоДУС-у.

Тому, що кандидати на допомогу у багатьох випадках не дотримуються вимог правильника КоДУС-у Президія КоДУС-у вважає відповідним нагадати постанови, за якими з фондів КоДУС-у можуть користуватися допомогою українські студенти високих і найвищих кляс середніх шкіл.

До прохань про *щомісячну чи одноразову допомогу* належить додати: 1. Короткий власноручно написаний життєпис із зазначенням ходу дотеперішніх студій та дисциплін, які кандидат студіює або хоче студіювати і де саме; 2. Свідоцтво зрілости або завірений відпис, або свідоцтво про попередні студії; 3. Посвідку про запис в школу, посвідки про складені іспити чи кольсквії, або посвідку про одержання докторської праці з поданням теми і приблизного часу її тривання; 4. Опінії і рекомендації відповідних шкіл, професорів і студентських станових або громадських організацій, чи місцевого душпастиря; 5. Посвідку про незаможність від українських установ або душпастиря і заяву про матеріяльне становище та джерела й розміри іншої допомоги. Студенти, які приїжджають з-за океану, пред'являють такі посвідки з місць свого попереднього перебування; 6. Анкетний листок, який висилається всім бажаючим; 7. Зобов'язання повернути одержану допомогу після закінчення студій. Без згаданих документів прохань не розглядається й вони залишаються без відповіді.

Беручи до уваги обмеженість фінансових засобів та в інтересах відповідного розподілу фондів і планового господарювання, КоДУС настоює на надсиланні прохань на початку учбового року, або студійного семестру. Пізніше надсилані прохання не можуть мати перспектив на задоволення. Під час ферій можуть користуватися допомогою КоДУС-у студенти, що стоять перед дипломовими іспитами, або їх складають і надіслали перед феріями прохання з належними посвідками.

Прохання з згаданими (від 1-7) документами розглядає поширена Президія КоДУС-у при участі представника студентів. *Перевагу й вищу стипендію дається студентам славістики, зокрема українознавчих дисциплін.*

Допомогою КоДУС-у можна користуватися до 40 років життя. Розміри стипендій і однора-

---

повіддю д-ра Мірчука, бо в ній доповідач обговорював ті ідеологічні заложення ТУСМ-у, котрі великою мірою базовані на ідеях Донцова.

Після доповіді д-р Мірчук та І. Заяць, член ініціятивної групи творення ТУСМ-у, коротко представили слухачам надзвичайно цікаву ґенезу постання нашого товариства.

Марта Савчак
(»Шлях Перемоги«)

зові допомоги залежать від наявних фондів. Щомісячну допомогу (стипендію) виплачується в кінці місяця, починаючи з часу її призначення Президією КоДУС-у і не раніше від дати надіслання прохання. Наступні рати виплачується після потвердження одержання попередньої стипендії. Докторантам подається допомогу впродовж одного року за умовою пред'явлення посвідки про успіхи в першій половині року.

Слід згадати, що, не зважаючи на великі труднощі у придбанні фондів, КоДУС уже 18 рік на еміграції виплачує реґулярно допомогу студентам.

Взяті зобов'язання КоДУС виконував і виконує завдяки жертовности української громадськости. Продовжування діяльности КоДУС-у залежатиме від дальшої підтримки громадськости і від колишніх стипендіятів КоДУС-у, що зобов'язані одержану від КоДУС-у допомогу повернути.

За дотеперішнє дуже прихильне ставлення громадськости висловлюємо тут від імені КоДУС-у і від імені студентів гарячу подяку, а колишніх стипендіятів, що не сплачують стипендії, закликаємо повертати її негайно.

Сарсель, серпень 1963.

Комісія Допомоги Українським Студентам

Адреса:

KoDUS, 27, rue des Bauves,
Sarcelles (S. et O.), France.

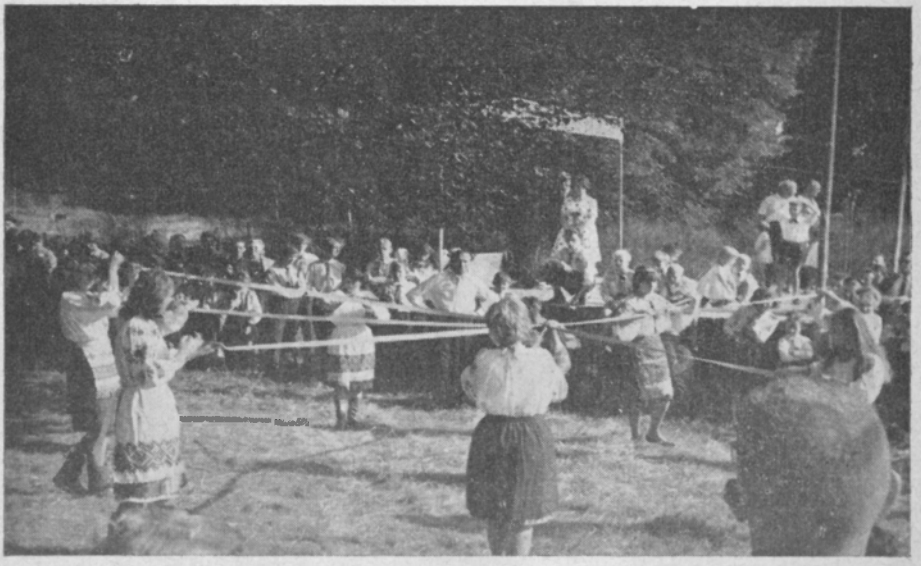

Танець »прядільниць«, що його виконали юні сумівки під час Здвигу СУМ у Бельгії.

НАЙМОГУТНІША СВІТОВА ДЕРЖАВА

В. МАНЬКІВСЬКИЙ

Мало є тепер на світі таких письменних людей, котрі не читають газет. Ні поширення радіо-інформації, що проникає у всі закутки цивілізованого світу, ні нестримний наступ телевізії — ніщо не зменшує питомої ваги часописів, ще й навпаки: тиражі великих і впливових органів преси зростають і вже числити їх треба не сотнями тисяч, як то було передніше, а мільйонами.

Наприкінці минулого століття громадська опінія називала на европейському континенті п'ять великих держав: Англія, Франція, Німеччина, Австро-Угорщина й Россія, але вже й тоді пресу влучно було названо шостою великою »державою«. Нині можемо без перебільшення назвати її наймогутнішою »державою« світу.

Короткий начерк походження й розвитку спершу засобів інформації, а згодом і преси в сучасному розумінні може зацікавити читачів »Авангарду«, котрі завжди прагнуть пізнати щось нове, ще невідоме. Отже, загляньмо в глибину історії.

ACTA DIURNA Й »КАСЕТА«

За 57 років перед Різдвом Христовим, з наказу Юлія Цезаря, на Римському форумі стали появлятися Acta diurna populi romana (»Щоденні відомості римського народу«). Писали їх на великих дошках, отож кожний письменний міг прочитати й переказати неписьменному. Кілька десятків примірників, писаних окремо, розсилали по більших містах та провінціях Римської імперії.

В тих Acta diurna подавалося урядові розпорядження й новини державного чи міського значення. Ото й був початок суспільної інформації.

В XIV-XVI віках Венеція була світовою потугою і мала обширні торговельні й політичні зв'язки з іншими державами. Управа міста організувала публікацію новин торговельного, урядового й політичного характеру. Ці відомості також були писані на дошках, але за читання їх бралося дрібну венеційську монету, що називалася касета. Звідси виникло й набрало загального вжитку слово *газета*. Згодом у кожній країні дали свою назву органам преси — Newspaper, Daily, Zeitung, Часопис, Новіни, — проте, подекуди затримано стару, ще венеційську, назву аж дотепер: "Gazette de France", напр.

Після того як Ґутенберґ, а з ним Шефер і Фуст, винайшли спосіб друкувати книжки, починається з другої половини XV в. розвиток друкованого слова. Спершу це були, окрім книжок, невеличкі брошури, листівки, »метелики«, — періодичні відомості появляються аж на початку XVII в. До найстаріших газет належать: Strassburger Zeitung (1609 р.), Magdeburgische Zeitung (1626), Kölnische Zeitung (1651). У Франції в XVII в. появляються Courants, трохи згодом — Gazette de Françe і Dépêches de Toulouse, Le Matine та ін. В Англії — Times, Manchester Guardian. Найстаріша англійська газета "Public Ledger", заснована 1760 р. існує без перерви ще й нині.

»ЦЗІН-БАО«

Так виникли й розвивалися засоби інформації в країнах Старого світу, але цікаво, що в Китаї перший друкований часопис появився на 800 років раніше! В китайській літературі часів імператора Сюань-цзуна (713-756 рр.) згадується »Цзінбао« — »Столичний Вісник«. До нас дійшов цей орган преси: він має форму невеличких зошитів на 10-12 сторінок і містить накази уряду, хроніку палацового життя, короткий опис важливих подій і т. п. Друковано ієроґліфами з дерев'яних черенок.

ЛІЧБА ЙДЕ НА МІЛЬЙОНИ

У »Старому світі« поліграфічна техніка не стояла на одному місці від часів Ґутенберґа, — сучасні друкарські машини дають змогу збільшення тиражів до мільйонів примірників.

ВІД »РУСЬКОЇ ХАТИ« ДО ЕВРОПЕЙСЬКОЇ »ТРИБУНИ«

Українська преса пройшла за останні півтораста років довгий і важкий шлях. Бувши переслідуваним, зазнаючи постійних утисків, обмежень і адміністративної сваволі, українське друковане слово пробивало собі дорогу в кам'янистому ґрунті.

На превеликий жаль, я не маю тепер під руками певних джерел і довідкових матеріялів щодо розвою преси в Західніх землях України. Можу вказати лише кілька найстаріших часописів, що спорадично появлялися упродовж минулого століття: »Промінь«, »Світ«, »Руська Хата« (Львів), »Зоря« (Чернівці). До періодичної преси належать львівські часописи »Свобода« й »Діло«, в якому брав участь Іван Франко, друкуючи свої гострі, сатиричні вірші в 1916 р., під час першої світової війни, незадовго до своєї смерти.

Австрійська цензура викидала багато вже зверстаного матеріялу і »Діло« виходило з білими плямами, бо редакція не хотіла давати щось іншого в число готове до друку. Одного разу, наче на глум, цензура у великій статті не закреслила тільки її назву: »Хіба ревуть воли, як ясла повні?« Так називається відомий твір видатного пись-

менника Панаса Мирного. В газеті під цим наголовком світила біла пляма на дві шпальти.

Годі й порівнювати »Діло« і »Свободу«, газети майже европейського, солідного типу, до таких часописів, як от »Зоря« чи »Промінь«, що мали суто просвітянський характер, прагнучи лише збудити національну свідомість. Треба визнати, що це їм до певної міри вдалося.

*

Харківський університет в 1824 році видає »Украинский Журнал« російською мовою, бо української мови царська влада не визнавала, хоча славнозвісна »Енеїда« Котляревського вийшла в світ ще 1798 року. Журнал »Основа« став появлятися також у Харкові з 1860 р. Ці видання висвітлювали питання українознавчого характеру. Значно більший діяпазон, ширшу тематику мала »Украинская Жизнь«, — журнал, який дозволено було видавати в Москві російською мовою після 1905 р. Редагували його С. В. Петлюра і Саліковський.

В Кам'янці-Подільському в 900-х роках виходила »Українська Хата« — часопис просвітянського типу.

Як настала перша світова вій-

Під час злету юнацтва СУМА в Еленвіл, було посвячено прапор Відділу Ю. СУМА в Нью Йорку. На фото: **перед врученням прапора хорунжим.**

на (1914-1918 рр.), то геть чисто всі видання українською мовою, що з горем та бідою трималися в Росії, були позакривані. В Києві припинив свое існування солідний і впливовий часопис »Рада» (редактор Сергій Єфремов, автор Історії української літератури). Щойно по революції 1917 р. цей провідний орган преси відновився під назвою »Нова Рада« за редакцією С. Єфремова і А. Ніковського. Згадаймо ще »Трибуну«, велику й добре організовану газету европейського типу, навіть з власним телеграфом, що появлялася в Києві наприкінці 1918 року, але проіснувала недовго з причини відомих історичних подій: евакуації Києва перед большевицькою навалою.

*

Українська преса на еміґрації в історичний начерк не входить, бо це — наша сучасність і час для історії ще не настав.

*

Сучасна преса виросла з найпростіших засобів інформації, а розвивалася й дійшла до нинішнього стану разом із розвитком соціяльно-економічних взаємин організованого суспільства. Так поступово вона здобувала щораз міцніші позиції. Органи політичних партій та громадських інституцій набули великого впливу в кожній державі, у всіх верствах і прошарках населення. Окрім широко поставленої інформації часописи провадять бойову пропаґанду тих чи інших політичних ідей.

Преса віддзеркалює життя в багатьох його виявах, дає читачам практичні поради і розвагу. До голосу преси уважно прислухаються уряди й парляменти, преса формує громадську думку... Ні, це не буде перебільшенням, коли назвати пресу наймогутнішою державою світу!

Читачі, не будьте в боргу супроти журнала

» А В А Н Ґ А Р Д «

РОЗРАХОВУЙТЕСЯ СВОЄЧАСНО ЗА ОТРИМАНІ ПРИМІРНИКИ ЧЕРЕЗ НАШИХ ПРЕДСТАВНИКІВ!

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ ДЛЯ СУМІВЦІВ

29 червня 1963 р. відбулося вінчання провідних сумівців у Парижі панни *Надії Андріїшин і Богдана Білогоцького.* Молоду пару звінчав о. канцлер М. Левенець, парох храму св. Володимира в Парижі. Службу Божу співав церковний хор під керівництвом п. Дратвінського, довголітнім членом якого є молода. Богдан Білогоцький уже два роки є головою СУМ у Франції і саме за нього СУМ започаткував свої табори. Обидвоє молодята народжені вже у Франції, але виховані в українському дусі та активно працюють у СУМ та інших організаціях у Парижі.

Весільне прийняття відбулося в домі молодої при участі великого числа гостей та рідні. З Риму прибув брат молодої Осип Андріїшин, де він відбуває богословські студії.

Присутні гості зложили 8000 ст. фр. на пресовий фонд журнала »Авангард«. Редакція і Адміністрація вітають молоду пару на новій дорозі життя та бажають їм багато родинного щастя, многих і благих літ, а всім жертводавцям складають щиру подяку. Щасти Боже!

Богдан і Надія Білогоцькі

Члени СУМ! В періодах між появою АВАНҐАРДУ, КРИЛАТИХ, ЗАПИСОК ВИХОВНИКА читайте ті українські газети, які відпускають місце для цілих сторінок, редаґованих членами СУМ, або обширно інформують про життя і діяльність СУМ!

Підтримуйте українську патріотичну пресу — пропаґатора наших ідей і лучника українців у розпорошенні!

ПРО РІЗНЕ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

** Цього року минає 100 років, як був написаний текст українського національного гимну »Ще не вмерла Україна«. Спочатку, в 1863-му році, він був опублікований в українських газетах як звичайний вірш, автором якого був Павло Чубинський. Слова цього вірша дуже сподобалися композиторові Михайлові Вербицькому і він написав до нього музику. Так у 1885-му році появився в друку цей вірш із нотами, який опісля став українським національно-державним гимном.*

Ще до офіційного затвердження тексту і музики цієї пісні, як гимну, в 1917 році, вона поширилася по всіх землях України. До появи гимну в різних областях України співалися, як гимни, різні пісні. Так, на центральних і східніх землях України в другій половині 19 і 20 століття значення національного гимну мав »Заповіт Тараса Шевченка«. Його постійно виконували під час урочистих маніфестацій, зборів та ін.

** 23 червня ц. р. на оселі СУМ »Веселка« біля Актону в Онтаріїській провінції Канади відбулася велика політична маніфестація — чотирнадцята зустріч українців Канади й Америки під гаслом: Свобода народам — свобода людині!*

Головними промовцями були кол. прем'єр і лідер опозиції Дж. Діфенбейкер, міністер фінансів В. Гордон, міністер оборони П. Гелліср, провінціяний секретар і міністер громадянства в Онтаріо І. Яремко, посол М. Стар, мейор Торонта Д. Саммервіл, Чарлз Керстен.

** В столиці Аргентини Буенос-Айресі закінчується побудова величавої української католицької катедри. На цю будову видано вже понад 10 мільйонів пезів. Біля 2,5 мільйонів пезів зібрано серед українців усієї Аргентини, а на решту склалися пожертви від українців ЗДА, Канади та в різних европейських країнах. Також численні чужинці причинилися поважними сумами до побудови цього Божого храму.*

Щоб уповні завершити будову катедри — на це треба зібрати ще багато грошей.

** Третього березня 1963 року представники таких українських комбатантських організацій: Клюб Старшин Українців, Об'єднання бувших Вояків Українців, Союз Українців бувших Вояків, Філія Легії Українських Повстанців і Симона Петлюри Фронт, — підписали Тимчасовий Правильник Української Комбатантської Ради, а на черговому засіданні, що відбулося 10-го березня 1963 року, уконституювалася Президія цієї ж Ради.*

** З нагоди двадцятиліття існування АБН — Пресбюро АБН видало подвійне ювілейне число 4-5 (63) АБН-Кореспонденції англійською мовою — 58 сторінок друку з різнородним матеріялом та ілюстраціями.*

** Відвідуючи численні міста, поселені українцями в ЗДА і Канаді, голова Проводу ЗЧ ОУН проф. Степан Ленкавський вступив теж до Едмонтону, де 16-го червня ц. р. виголосив доповідь на тему »Українська визвольна політика і ми«.*

* *В дипломатичних колах у Відні говорять, що в половині червня ц. р. в місті Кривий Ріг прийшло до кривавих зударів між вояками і міліціонерами. Збройний зудар був такий завзятий, що в ньому згинуло вісім осіб.*

Згідно з повідомленням, яке дістали західні дипломати, інцидент розпочався суперечкою між вояком і міліціонером в автобусі. Під час тої суперечки міліціонер витягнув пістоля та застрілив вояка.

Коли про це вбивство довідалися товариші вбитого, інші вояки, які стаціонували в Кривому Розі, рушили з відплатною акцією проти міліціонерів, із яких сімох убили.

Ці події викликали в цілому районі міста таке напруження серед населення, що большевики зважились на проголошення воєнного стану, який існував там до останніх днів червня.

* *На одній із затишних вулиць Києва, яка нині зветься вулицею Саксаганського, в будинку ч. 97, наприкінці минулого року відкрито літературно-меморіяльний музей Лесі Українки. На цьому будинку є таблиця з таким написом: »У цьому будинку в 1899-1910 рр. жила й працювала велика українська поетеса-революціонерка Леся Українка«.*

* *Українські націоналісти, в порозумінні з Товариством »Соборність« в Бразилії, відзначили 7 липня ц. р. в Сан Каетано 22-річчя відновлення Української Самостійної Держави. Святкова Академія відбулася в домівці гімназії Естадуаль.*

* *29-го червня ц. р. минуло 25 років з дня смерти Начального Вождя УГА — генерала Мирона Тарнавського.*

Народився він у селі Барилові, Радехівського пов., в Галичині, дня 29 серпня 1869 р., в старій українській священичій родині, близько споріднений з родиною Маркіяна Шашкевича.

* *У 50-річчя першої матури в українській гімназії в Станиславові відбувся, 22 червня 1963 р., З'їзд-зустріч колишніх учнів і професорів цієї школи, яка перетривала майже повних 40 років, бо від 1905 до 1944 року.*

* *Цього року сповнилося десять років від часу заснування та діяльности суботньої школи українознавства в Брадфорді, при відділі СУБ-у.*

Натепер школа українознавства при відділі СУБ-у в Брадфорді нараховує 285 учнів і має 8 кляс, а в наступному навчальному році буде 9 кляс із поділом на 13 відділів.

ВСІ ГРОШОВІ СПРАВИ, ПЕРЕДПЛАТУ ЖУРНАЛА І ЗМІНИ АДРЕС ПРОСИМО ПОЛАГОДЖУВАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО З АДМІНІСТРАЦІЄЮ, А НЕ З РЕДАКЦІЄЮ.

Адреса Адміністрації подана на 2-гій і 3-ій сторінках обкладинки.

Редакція

Дбайте, щоб кожний юнак і юначка — українці мали

» К Р И Л А Т І «

журнал Спілки Української Молоді

ОТРИМАНІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

КРИЛАТІ, журнал української молоді, числа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-8. Видає Центральна Управа СУМ, виходить щомісяця. Адреса Редакції та Адміністрації: 315 East, 10th Street, New York 9, N. Y., U.S.A.

ЮНАЦЬКИЙ КЛИЧ І ЮНАЦЬКА СІЧ. Неперіодичні бюлетені табору СУМ »Юнацька Січ«, Коші ч. 1 і ч. 2, в Британії. По три числа видані в кожному Коші.

THE UKRAINIAN QUARTERLY, Vol. XIX, No. 1, Spring 1963. Published by Ukrainian Congress Committee of America, 302-304 West 13th Street, New York 14, N. Y. U.S.A.

A B N CORRESPONDENCE, Bulletin of the Antibolshevik Bloc of Nations, Vol. XIV, No. 4, 1963, Munich 8, Zeppelinstr. 67, Germany.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ

Відоме оповідання для молоді »Цупке життя« (про карпатських вовків) Василя Кархута, пластового діяча, лікаря, сьогодні на засланні, появилося цього року в німецькому перекладі в молодіжному видавництві Колібрі-Ферляґ, Вуппераль. Автором німецького перекладу є Анна Галя Горбач.

Книжка має 117 сторінок, численні ілюстрації, тверду оправу та коштує 2.95 нм.
Wassyl Karchut: Das zähe Leben.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД »АВАНҐАРДУ«

Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців у Великій Британії списала довг Центральної Управи СУМ у користь сумівських видань в сумі £10.0.0. Щиро дякуємо українським воякам за зрозуміння наших виховних потреб.

На хрестинах в п-ва Скомських у Нью Йорку присутні пожертвували 27 долярів на пресовий фонд нашого журнала. Цю суму д. М. Корнага переслав до редакції ще в червні 1962 р., однак гроші ми отримали лише влітку цього року через помилку, яку було зроблено в адресі, правдоподібно, при переписуванні американського поштового грошевого переказу на брітанський. Із-за такої перешкоди ми лише тепер можемо потвердити, з великою подякою, отримання пожертви.

Адміністрація

ВІД РЕДАКЦІЇ

В цьому числі »Аванґарду« ми використали багато репортажно-хронікального матеріялу про життя і діяльність СУМ у світі з »Шляху Перемоги«, »Гомону України«, »Української Думки«, СУМ-івських сторінок в цих газеттах, і з інших українських газет, які поручаємо членам СУМ.

»ШАШКЕВИЧІЯНА«

Під таким заголовком у Вінніпезі (Канада) почав виходити цикльостилевим друком бюлетень. У першому числі бюлетеня вміщено статті таких авторів: Яр. Рудницького, М. Марунчака, о. Й. Пуляка. Крім того подано список надісланих експонатів до архіву Маркіяна Шашкевича.

Видає бюлетень Заповідник Маркіяна Шашкевича, а відповідальним редактором є М. Г. Марунчак.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ »АВАНҐАРДУ«

		річно 4 числа	одне число
ЗДА і Канада	—	2 дол.	0.50 дол.
В. Брітанія	—	12 шіл.	3 шіл.
Австралія	—	18 шіл.	4/6 шіл.
Н меччина	—	6 НМ	1.50 НМ
Бельгія	—	80 фр.	20 фр.
Франція	—	8 фр.	2 фр.
Австрія	—	40 шіл.	10 шіл.
Південна Америка	—	1.20 дол.	0.30 дол.

В інших країнах відповідно до американського доляра.
Передплату висилати банковими чеками на адресу:
UNION DE LA JEUNESSE UKRAINIENNE
Comité Central
72, Boulevard Charlemagne, Bruxelles 4, BELGIQUE.

ЗБІРКА НА ФОНД ЮНОГО СУМ

Осередок	ФРАНЦІЯ	зібрана сума
	1961 рік	
Нифліз (Арден)		35.00 н. фр.
І. Бардак (Монтаржі)		10.00
Незазначений О-к		25.00
	1962 рік	
Молюза		115.00
Рубе		65.00
Кольмар		49.00
Сошо		122.50
	Разом	421.50 н. фр.

Всім збірщикам і жертводавцям щиру подяку висловлює Центральна Управа СУМ.

ЧИТАЧАМ І КОЛЬПОРТЕРАМ »АВАНҐАРДУ« В ЗДА

Просимо всі грошові розрахунки (передплату, залеглості тощо) **за »Аванґард« від нині робити лише через Головну Управу СУМА в Нью Йорку.**

Адм. »Аванґарду«

ДО ЧИТАЧІВ-ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І КОЛЬПОРТЕРІВ »АВАНҐАРДУ« У В. БРІТАНІЇ

Просимо всіх передплатників і кольпортерів у В. Брітанії своєчасно розчислятись за отримані журнали. Певне число передплатників як і кольпортерів є в постійному задовжепню за журнал. Щоб оминути зайвих пригадок, просимо негайно розчислитись за отримані числа журналу »Аванґард«.

Грошові розчислення просимо слати перекресленими грошовими чеками (моні одрерами) на адресу:

Mr. P. Lenkiwsky
19 Hamilton Road
Dollis Hill
London, N. W. 10.

З Друкарні
»Української Видавничої Спілки« в Лондоні

Printed by the "Ukrainian Publishers, Limited"
200, Liverpool Road, London, N.1.